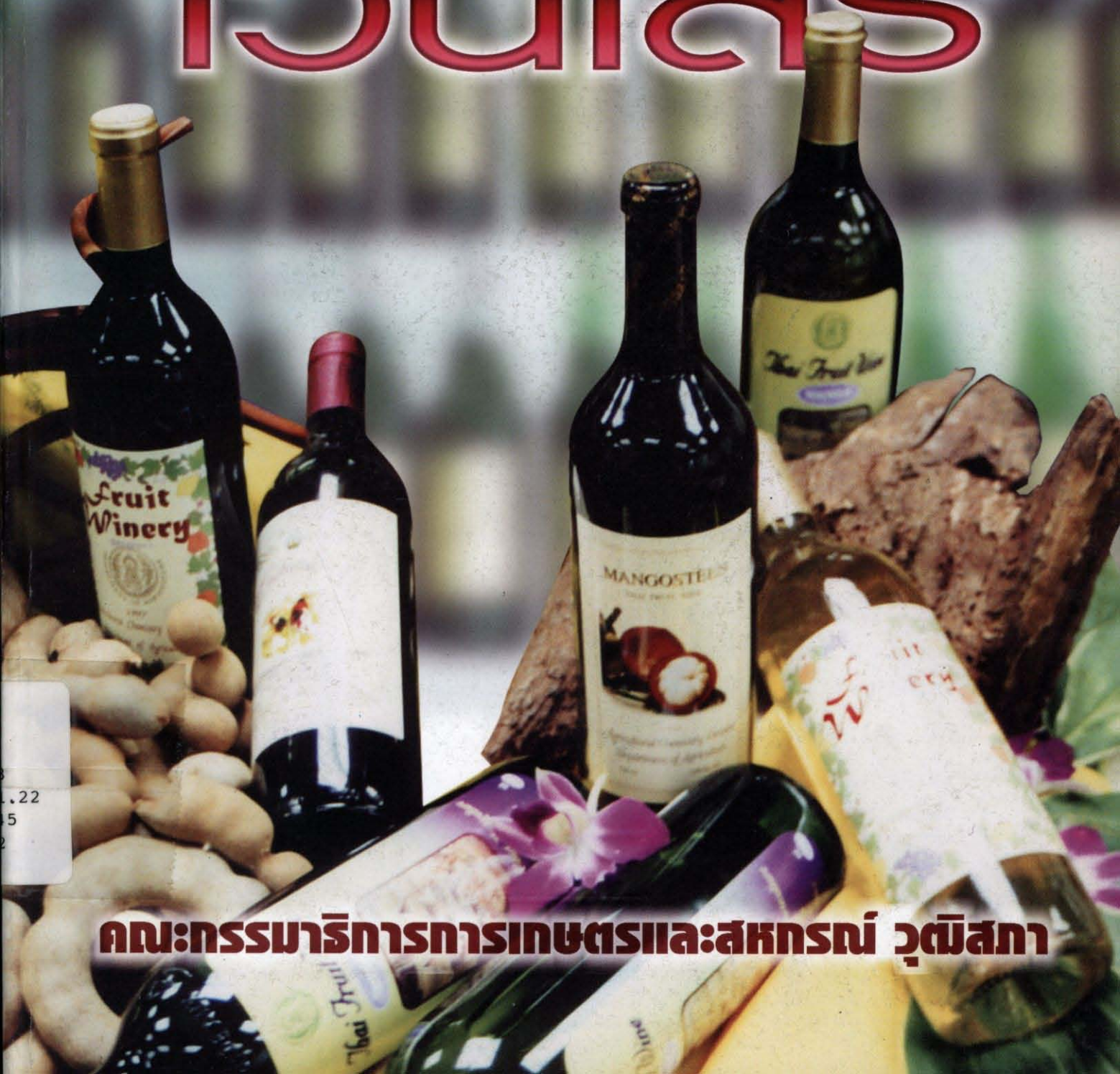

รายงานผลการพิจารณาศึกษา

เรื่อง การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่าย

ไวน์ผลไม้

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

22
5
2

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

นายอนันต์ ดาโลดม
ประธานคณะกรรมการ

นายปราโมทย์ ไม้กลัด
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลตำรวจตรี สนาม คงเมือง
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายนิวัฒน์ พันชู
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายทวี แก้วคง
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

นางนันทนา สงฆ์ประชา
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

นายอำนาจ เขียรประมุข
เลขาธิการคณะกรรมการ

นายจำเริญ จิตรธรร
รองเลขาธิการคณะกรรมการ

นายอนันต์ ผลอำนวย
โฆษกคณะกรรมการ

นายสุรียน ภูมิรัตนประพิณ
รองโฆษกคณะกรรมการ

นายประเกียรติ นาสิมมา

นางกรองกาญจน์ วิสมหมาย

นายนิพนธ์ ศรีสรรพางค์

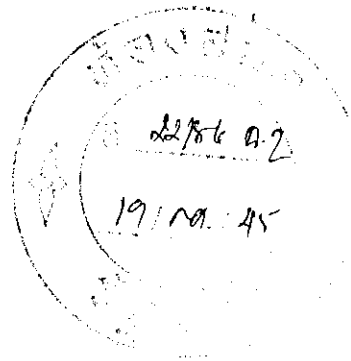

นายวิระพล วัชรประทีป

นายสมบุรณ์ ทองบุราณ

จก
๕๑
๖.๓
๖๔๑.๒๒
๒๕๔๕

สาร
นายอนันต์ คาโลดม

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

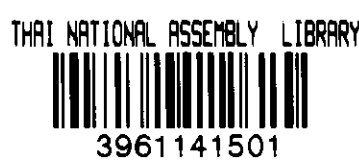
การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์ หรือสุราแช่ สุราหมักเสรีนี้ เป็นแนวคิดของ คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ที่มีเจตนารมณ์ในการผลักดันให้กิจกรรมดังกล่าวให้สามารถสนอง คอบต่อความต้องการของเกษตรกรที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการสร้างงาน และ เพิ่มทางเลือกของการประกอบอาชีพ และรายได้ อันจะนำมาสู่การยกระดับการกินคืออยู่ดีของประชากรโดยทั่วไป ที่สมกับการทำหน้าที่ในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ได้รับข้อร้องเรียนจาก ราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจกรรมผลิต และจำหน่ายสุราแช่ ที่ผลิตจากผลิตผลทางการเกษตร ที่มีมาก และราคาตกต่ำ เกษตรกรจึงหาวิธีการด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหา จัดการกับผลผลิตทางการ เกษตรดังกล่าว ด้วยการแปรรูปเป็นสุราแช่ สร้างมูลค่าเพิ่มได้อีกทางหนึ่งด้วย

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาสำคัญ ของชาติ รวมทั้งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตลอดจนข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎรในลักษณะดังกล่าว และเพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกร ที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ จึงมีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีนายนิวัฒน์ พันธ์ขั้ว สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดระยอง เป็นประธานคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทั้งส่วนราชการ สถาบันการศึกษา และ เกษตรกร เพื่อดำเนินการพิจารณาข้อเท็จจริง จากข้อมูลทั้งของส่วนราชการและเกษตรกรในท้องที่ต่าง ๆ ที่เป็น ประจักษ์พยานหลักฐานเบื้องต้น พร้อมทั้งได้ทำการออกปฏิบัติงานในภาคสนามในการตรวจสอบข้อเท็จจริง ดังกล่าว

บัดนี้ ผลการศึกษาได้สามารถหาข้อสรุป และพบข้อสังเกต รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นทางออกสำหรับ การแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ ความเป็นธรรมของสังคม และเชื่อได้ว่าหากได้ มีการดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่ปรากฏในผลการศึกษา จะสามารถแก้ไขปัญหาที่คล้ายความทุกข์ยากของ ราษฎรในบางส่วนและจะมีผลทำให้เกิดการสร้างงาน รายได้ และลดการนำเข้าสุราจากต่างประเทศ อันเป็นการ ลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศ ตลอดจนราคาพืชผลการเกษตรจะดีขึ้นด้วย

สุดท้ายนี้ กระผมขอขอบคุณคณะอนุกรรมการ และผู้แทนของส่วนราชการ รวมทั้งเกษตรกร ตลอดจนสถาบันการศึกษาที่ได้ทุ่มเทความพยายามในการร่วมแก้ไขปัญหา จนเป็นผลทำให้การศึกษาพิจารณาของ คณะอนุกรรมการ ได้พบทางออกที่จะนำมาสู่ผลประโยชน์ต่อประเทศชาติ และประชาชนได้ยั่งยืนต่อไป

(นายอนันต์ คาโลดม)

(สำเนา)

ที่ สว 0009/(ร 45)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กทม 10300

16 พฤษภาคม 2545

เรื่อง รายงานการพิจารณา เรื่อง การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

เรื่อง การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี จำนวน 1 ชุด

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 5 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ 17 สิงหาคม 2544 ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาขึ้น ซึ่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ เป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่กระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา โดยคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษา เรื่อง การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี ซึ่งคณะกรรมการฯ คณะนี้ประกอบด้วย

1. นายอนันต์ ดาโลดม	ประธานคณะกรรมการ
2. นายปราโมทย์ ไม้กลัด	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
3. นายนิวัฒน์ พันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
4. นายทวี แก้วคง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
5. นางนันทนา สงฆ์ประชา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
6. นายอำนาจ เขียวประมุข	เลขานุการคณะกรรมการ
7. นายจำเริญ จิตรธร	รองเลขานุการคณะกรรมการ
8. นายอนันต์ ผลอำนวย	โฆษกคณะกรรมการ
9. นายสุรียน ภูมิรัตนประพิณ	รองโฆษกคณะกรรมการ

10. พลตำรวจตรี สนาม คงเมือง	ที่ปรึกษากรรมการ
11. นางกรรณกาญจน์ วิสมหมาย	กรรมการ
12. นายณรินทร์ ศรีสรรพวงค์	กรรมการ
13. นายประเกียรติ นาสิมมา	กรรมการ
14. นายวีระพล วัชรประทีป	กรรมการ
15. นายสมบุญ ทงบุญ	กรรมการ

นอกจากนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้มีมติแต่งตั้งให้ นายผ่อง เล่งอี้ สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดกรุงเทพมหานคร และนายโสภาส รองเงิน สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดพัทลุง เป็นที่ปรึกษา คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

อนึ่ง คณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งให้ นางอุมาพร สายสุวรรณ วิทยากร 6 กลุ่มงาน คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สำนักกรรมการ 1 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2544 ข้อ 82 วรรคสาม

บัดนี้ คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษา เรื่อง การส่งเสริม เกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี เสรีจเรียบร้อยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
ต่อที่ประชุมวุฒิสภา เพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) อนันต์ ดาโลดม

(นายอนันต์ ดาโลดม)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสุจินต์ ประเสริฐกิจ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการการ

การเกษตรและสหกรณ์

สำนักการรวมราชการ 1

โทร. 0 2244 1571, 0 2244 1735

โทรสาร 0 2244 1571

อุมภาพร พิมพ์

สุจินต์ - อุมภาพร ทาน

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
ของ
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา
เรื่อง การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 5 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ 17 สิงหาคม 2544 ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาขึ้น ซึ่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ เป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา โดยคณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 189 และข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. 2544 ข้อ 90 ดังนี้

1. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการดังนี้

1.1 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษา เรื่อง การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2544 ข้อ 82 วรรคสี่ ประกอบด้วย

คณะที่ปรึกษา

1. นายปราโมทย์ ไม้กลัด	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
2. นายอนันต์ ดาไลตม	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
3. นายอนันต์ ผลอำนวย	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
4. นายประเกียรติ นาสิมมา	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
5. นางกรรณิกาญจน์ วิสมหมาย	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
6. นายสมบุญ ทอนบุญ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
7. นายสุวิทย์ ภูมิรัตนประพิณ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
8. นางสมณีย์ มงคลโภชน์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
9. นายธนตรี เอี่ยมอร่าม	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ

10. นายปริญญา เกิดในมงคล	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
11. อธิบดีกรมสรรพสามิต หรือผู้แทน	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
12. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
13. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร หรือผู้แทน	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
14. ผู้แทนมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
15. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
16. ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
17. ผู้แทนสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลลำปาง	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
18. ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
19. ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
20. นายไชยรัตน์ ประดิษฐ์พัฒน์ชาญ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
21. นางสาวพรศรี เหล่าจุลสวัสดิ์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
22. นายธุรการ ยิงบรรเทา	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
23. นายธนิต บุญรอด	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
24. นายอนุสรณ์ เกษมวรรณ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
25. นายชัยณรงค์ วงศ์วานิช	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
26. นายสมศักดิ์ แสงทอง	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
27. นายกำภู สหกันไตรภพ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
28. นายสว่างวิชชุ มาลาพงษ์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
29. นายอานนท์ ธีษศฤงคารสกุล	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
30. นายทศพล ไหมสุวรรณ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการ

1. นายนิวัฒน์ พันธุ์	ประธานอนุกรรมการ
2. นายจำเริญ จิตรธร	รองประธานอนุกรรมการ
3. พลตำรวจตรี สนาม คงเมือง	อนุกรรมการ
4. นายณรินทร์ ศรีสรรพวงค์	อนุกรรมการ
5. นายวีระพล วัชรประทีป	อนุกรรมการ
6. นางนันทนา สงฆ์ประชา	อนุกรรมการ
7. นายอำนาจ เขียวประมุข	อนุกรรมการ

8. นายพิบูลย์ เจียมอนุฎลกิจ

อนุกรรมการและเลขานุการ

9. นายฤชาชัย วรอาภรณ์

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

1.2 หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องอนุกรรมการฯ ได้เชิญมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ คือ

กรมสรรพสามิต

นายพาเกียรติ สมานบุตร

รองอธิบดีกรมสรรพสามิต

นายประพันธ์ รัตนดิถก ณ ภูเก็ต

เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7

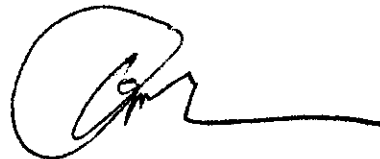
สำนักบริหารการจัดเก็บภาษี 1

1.3 พิจารณาศึกษาข้อมูลจากการประชุม เอกสารวิชาการ งานศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ของภาครัฐ และภาคเอกชน นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการฯ ยังได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาซึ่งรายละเอียดที่สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

2. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมการฯ ขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี โดยคณะอนุกรรมการฯ ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษา เรื่อง การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี รับผิดชอบในการศึกษารายละเอียดของรายงานดังกล่าว

ในการจัดทำรายงานคณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณารายงานของคณะอนุกรรมการด้วยความละเอียดรอบคอบแล้ว และได้มีมติให้ความเห็นชอบกับรายงานดังกล่าว โดยถือเป็นรายงานพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการฯ โดยมีรายละเอียดตามรายงานท้ายนี้ เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณาหากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการฯ ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป

(นายอำนาจ เขียรประมุข)

เลขานุการคณะอนุกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

วุฒิสภา

สารบัญ

หน้า

รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

บทคัดย่อ

1. ข้อเท็จจริง	1
1.1 ด้านการผลิต	
1.2 ด้านการบริโภค	
2. ประเด็นปัญหา	5
2.1 ปัญหาที่เป็นข้อร้องเรียนของประชาชน	
2.2 ปัญหาการผลิต และจำหน่ายไฉน	
3. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	8
4. วิธีการศึกษา	9
5. ข้อสังเกต	16
6. บทสรุป และข้อเสนอแนะ	23
ภาคผนวก	26

บทคัดย่อ

การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี

ไวน์ : Wine ในที่นี้หมายถึงสุราแช่ หรือสุราหมักที่ผลิตจากผลไม้ รวมทั้งพืชผลการเกษตรทุกชนิด และไวน์เป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่คนไทยนิยมบริโภคเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะไวน์ที่ผลิตจากองุ่นและนำเข้าจากต่างประเทศเป็นสินค้าที่จัดอยู่ในกลุ่มสินค้าหรูหรา ฟุ่มเฟือย (Luxury Product) และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศไปกับการนำเข้าสุราชนิดดังกล่าว ในขณะที่คนไทยมีขีดความสามารถในการผลิตสุราประเภทไวน์ได้ ซึ่งกรรมวิธีการผลิตมิได้ซับซ้อนมากนัก และถือเป็นการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรไม่ให้เกิดเสียหาย รวมทั้งยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างงานและรายได้ให้กับเกษตรกร ดังนั้น จึงเห็นว่า การสนับสนุนให้คนไทยหรือเกษตรกรไทยทำการผลิตสุราประเภทไวน์ จะเป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมอาชีพให้กับคนไทย เพื่อก่อให้เกิดการสร้างงานและสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนสามารถลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้าสุราชนิดดังกล่าว ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

คณะอนุกรรมการ ภายใต้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา มีเจตนารมณ์ที่ต้องการเคลื่อนไหวผลักดัน ให้การผลิตไวน์เป็นอาชีพเสริมรายได้ให้กับเกษตรกร ซึ่งถือเป็นทางเลือกอาชีพหนึ่งในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลทางการเกษตรสำหรับเกษตรกรให้สามารถประกอบอาชีพดังกล่าวได้อย่างเสรีมากขึ้น และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในวงกว้าง

แต่การผลิตและจำหน่ายไวน์ได้เกิดประเด็นปัญหาสำคัญเนื่องจาก การผลิตสุราแช่ต้องถูกควบคุมดูแล ภายใต้กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง โดยมีได้เปิดโอกาสให้เกษตรกรรายย่อยสามารถทำการผลิตและจำหน่ายได้ แม้ร่วมมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 ได้มีการผ่อนคลายการเปิดเสรีการผลิตและจำหน่ายสุราแช่มากยิ่งขึ้น แต่ก็ยังเกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของเกษตรกรรายย่อย และได้มีความพยายามผลักดันให้มีการผ่อนคลายการเปิดเสรีในการผลิตและจำหน่ายไวน์ จนกระทั่งเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับหลักการในการสนับสนุนเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์ได้เสรีเพิ่มขึ้น โดยมีการออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544 ซึ่งปัญหาและอุปสรรคได้คลี่คลายดีขึ้นมาก แต่ยังคงจะต้องมีการแก้ไขปัญหาในเรื่องของลดอัตราภาษีสรรพสามิต การช่วยเหลือเกษตรกรในการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสุราแช่ การจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ใน

การตรวจสอบและรับรองคุณภาพมาตรฐานไวน์ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของตลาดผู้บริโภค การสนับสนุนให้มีการพัฒนาไวน์ของไทยที่มีความหลากหลายที่ผลิตจากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรหลายชนิด เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบริบทของตลาดในแต่ละท้องถิ่น การสนับสนุนในการออกแบบผลิตภัณฑ์และการติดฉลาก การสนับสนุนในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้คนไทย และชาวต่างประเทศรู้จักไวน์ไทย

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรเสนอให้กระทรวงการคลัง โดยกรมสรรพสามิตพิจารณาดำเนินการตามข้อสังเกต ดังนี้

1) การขออนุญาตผลิตและจำหน่ายไวน์ ควรขยายเพิ่มเติมไปสู่กลุ่มแม่บ้าน ซึ่งปัจจุบันยังไม่เป็นนิติบุคคล แต่คาดว่าจะเป็นิติบุคคลในอนาคตตามที่รัฐบาลจะผลักดันร่างกฎหมายวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งการขออนุญาตควรครอบคลุมให้ถึงเกษตรกรรายย่อยหรือเกษตรกรรายเดี่ยว

2) การควบคุมคุณภาพมาตรฐานผลผลิตไวน์ กรณีของเกษตรกรรายย่อยควรใช้วิธีการตรวจสอบปลายทางตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่เน้นการตรวจสอบตามเกณฑ์ เพื่อให้เกิดหลักประกันความปลอดภัยของผู้บริโภค แทนการใช้เกณฑ์มาตรฐานทางอุตสาหกรรมที่มีระเบียบในการตรวจสอบทุกขั้นตอนการผลิต หรือเน้นการตรวจสอบแบบย้อนกลับได้ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูง

3) ควรพิจารณาให้การสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันที่ทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานไวน์ สุราแช่ อาจจะมอบหมายให้สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร ซึ่งมีความพร้อมรับไปดำเนินการให้บังเกิดผล

4) ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานไวน์ของเกษตรกรรายย่อย ควรเสนอให้รัฐบาลจัดตั้งงบประมาณเพื่ออุดหนุนให้ส่วนราชการที่มีความพร้อม อาทิ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์บริการ กรมวิชาการเกษตร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีอุปกรณ์พร้อมที่จะทำการตรวจสอบ ให้บริการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานไวน์ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายกับเกษตรกรรายย่อย

5) ภาวະภາษีสรรพสามิตไวน์ ควรปรับลดอัตราภาษีให้เหลือน้อยที่สุดหรือยกเว้นภาษีสำหรับการผลิตไวน์ของเกษตรกรรายย่อยที่มีกำลังการผลิตต่ำกว่าปีละ 1,000 ลิตร เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกิดความทัดเทียมในด้านการตลาดของผู้บริโภคสุราเมื่อเปรียบเทียบกับการบริโภคสุราชนิดอื่น ตลอดจนเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของเกษตรกรที่อยู่ในฐานะผู้ผลิต สำหรับประเด็นในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตควรจัดเก็บโดยคำนวณจากดีกรีแอลกอฮอล์เพียงทางเดียว เพื่อไม่ให้เกิดภาระภาษีกับเกษตรกรที่สูงนัก และควรพิจารณายกเว้นการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตให้เกษตรกรรายย่อยในระยะ

เริ่มต้นเป็นเวลา 3 ปี และหลังจากนั้น เชื่อว่าเกษตรกรผู้ผลิตไวน์จะมีความสามารถในการเสียภาษี
สรรพสามิตตามเกณฑ์ปกติ

6) ควรมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อชี้แจงให้ประชาชนเกิดความเข้าใจอย่างทั่วถึง และเกิดการ
ยอมรับในการปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการในประเด็นการเสียภาษีสรรพสามิต รวมทั้งภาระ
ภาษีอื่น ๆ ด้วย

7) รัฐบาลควรรณรงค์ในการประชาสัมพันธ์ให้คนไทย และชาวต่างประเทศได้รู้จักกับไวน์ไทย
ที่มีความหลากหลายในประเภท และรสชาติไวน์ที่ผลิตจากพืชผลทางการเกษตรชนิดต่างๆ และเป็น
ไวน์ที่มีคุณภาพทัดเทียมกับไวน์ต่างประเทศ

8) รัฐบาลควรสนับสนุนเกษตรกรไทยในการลงทุนพัฒนาผลผลิตไวน์ให้มีคุณภาพ ตรงตาม
ความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการสนับสนุนการออกแบบ การติด
ฉลาก เพื่อสร้างค่านิยมในการบริโภคไวน์ไทย

1. ข้อเท็จจริง

ตามที่คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา โดยมี นายนิวัฒน์ พันธ์ชัย สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดระยอง ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจาก คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้เห็นความสำคัญของประเด็นปัญหาดังกล่าวและได้ดำเนินการเคลื่อนไหวผลักดันเพื่อให้การผลิตไวน์เป็นอาชีพเสริมรายได้ให้กับเกษตรกรซึ่งถือเป็นการเพิ่มทางเลือกในสาขาอาชีพหนึ่งในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลทางการเกษตรสำหรับพี่น้องเกษตรกรให้สามารถประกอบอาชีพดังกล่าวได้อย่างเสรีมากขึ้น อันจะนำมาสู่การกินดีอยู่ดีของเกษตรกรไทยที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งผลการศึกษามีความสามารถที่จะรายงานต่อวุฒิสภาและสาธารณชน โดยมีสาระสำคัญใน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์การศึกษา วิธีการศึกษา ข้อสังเกต บทสรุป และข้อเสนอแนะ

ไวน์ : Wine ในที่นี้หมายถึงสุราแช่ หรือสุราหมักที่ผลิตจากผลไม้ชนิดต่างๆ รวมทั้ง ผลิตผลทางการเกษตรทุกชนิด และไวน์เป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่คนไทยนิยมบริโภคเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน จากข้อเท็จจริงในการนำเข้าไวน์จากต่างประเทศ ประเทศไทยมีการนำเข้าไวน์ในปี 2543 ไม่ต่ำกว่า 6,000 ล้านบาท โดยเฉพาะไวน์ที่ผลิตจากองุ่นที่นำเข้าจากต่างประเทศ เป็นสินค้าที่จัดอยู่ในกลุ่มสินค้าหรูหรา ฟุ่มเฟือย (Luxury Product) และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศไปกับการนำเข้าสุราชนิดดังกล่าวในขณะที่คนไทยมีขีดความสามารถในการผลิตสุราประเภทไวน์ได้ ซึ่งกรรมวิธีการผลิตมิได้ซับซ้อนมากนัก จึงเห็นว่าการสนับสนุนให้คนไทยหรือเกษตรกรไทยทำการผลิตสุราประเภทไวน์ จะเป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมอาชีพให้กับคนไทยเพื่อก่อให้เกิดการสร้างงานให้กับคนไทยและสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนสามารถลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้าสุราชนิดดังกล่าวที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในส่วนของสภาพข้อเท็จจริงของไวน์มีสาระสำคัญใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิต และการบริโภค สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการผลิต

หลายภูมิภาคทั่วประเทศไทยมีผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะผลไม้ที่สามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสุราแช่ หรือไวน์ ได้อย่างหลากหลาย และผลผลิตทางการเกษตรในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน และเนื่องจากความสามารถของทรัพยากรในการผลิตสินค้าเกษตร ผลไม้ที่สามารถนำไปแปรรูปเป็นไวน์เป็นผลผลิตที่เน่าเสียง่าย (Perishable Product) การสนับสนุนให้เกษตรกรผลิตไวน์โดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่จึงช่วยสร้าง

มูลค่าเพิ่ม ลดการสูญเสียผลผลิตที่สามารถผลิตได้เกินความต้องการของตลาด และราคาตกต่ำ สินค้าเกษตรหลายชนิดที่ประเทศไทยผลิตได้ และสามารถนำไปแปรรูปเป็นสุราแช่ ได้แก่ องุ่น มังคุด สับปะรด ลิ้นจี่ ลำไย มะม่วง หม่อน มะเกี๋ยง กระเจี๊ยบ มะขาม มะยม มะเฟือง ฯลฯ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่าการสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยสามารถทำการผลิตไวน์ได้อย่างเสรีจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจ แต่เนื่องจากในปัจจุบันการดำเนินนโยบายดังกล่าวยังมีปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของภาครัฐ จึงทำให้อาชีพดังกล่าวจึงยังไม่บังเกิดขึ้นและเป็นประเด็นปัญหาที่สมควรจะได้หยิบยกขึ้นมาพิจารณาทำการศึกษานหาแนวทางในการส่งเสริมอาชีพการผลิตไวน์ให้กับเกษตรกรทั่วไปเป็นการเสรีและเห็นว่าการผลิตไวน์ สามารถหารูปแบบในการที่จะพัฒนาให้เป็นอุตสาหกรรมในระดับครัวเรือนของเกษตรกรสามารถแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตรโดยตัวเกษตรกรเอง ซึ่งจะมีผลทำให้ช่วยยกระดับรายได้ให้กับเกษตรกร

1.2 ด้านการบริโภค

หากพิจารณาจากสถานการณ์การนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ สุรานำเข้ายังคงเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยนำเข้าอันดับหนึ่งของประเทศ นับจากต้นปี 2544 การนำเข้าสุราจากต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จะเห็นได้ว่าสุราต่างประเทศ โดยเฉพาะไวน์เป็นสุราที่คนไทยในกลุ่มประชาชนที่มีรายได้สูงนิยมในการบริโภค แม้ว่าระดับราคาจะสูงมากเพียงใดก็ตาม

การนำเข้าสุราของไทยปี 2544

เดือน	มูลค่า ล้านเหรียญสหรัฐ
มกราคม	6.79
กุมภาพันธ์	5.85
มีนาคม	11.2
เมษายน	7.34
กันยายน	6.3
รวมตุลาคม 2543 - กันยายน 2544	84.74

หากพิจารณาการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยในช่วงเดือนตุลาคม 2543 – กันยายน 2544 พบว่า สุรายังคงเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยนำเข้าอันดับแรก โดยมีมูลค่าการนำเข้าในช่วงเวลาดังกล่าว สูงถึง 84.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นมูลค่า 3,728 ล้านบาท โดยมีอัตราเพิ่มร้อยละ 3.41 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน จึงเห็นว่าประเทศไทยยังคงมีค่านิยมในการบริโภคสุรจากต่างประเทศ แม้ว่ายังคงอยู่ในสถานการณ์วิกฤตเศรษฐกิจระดับการบริโภคก็มิได้ลดลง

ในด้านการตลาดของผู้บริโภคจะเห็นได้ว่าการบริโภคไวน์ จะเป็นผู้บริโภคที่มีรายได้สูง ทั้งนี้ ไวน์ จัดเป็นสินค้าประเภทหรูหรา ฟุ่มเฟือย โดยเฉพาะไวน์นำเข้าจากต่างประเทศที่มีตรายี่ห้อ (Brand name) ติดตลาดโลก ราคาจะสูงมาก ซึ่งการบริโภคไวน์ ผู้บริโภคเชื่อว่าเป็นการสร้างค่านิยมในการบริโภคที่จะสะท้อนออกถึงความมีรสนิยมและเป็นกลุ่มบุคคลชั้นสูง แต่การสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยดำเนินธุรกิจดังกล่าวซึ่งถือว่าเป็นสินค้าทั่วไป จะได้รับการชานรับจากผู้บริโภคหรือไม่ จำเป็นต้องศึกษาหาคำตอบในประเด็นด้านการตลาด

หากพิจารณาส่วนแบ่งทางการตลาด (Market Share) การบริโภคสุราในประเทศไทย จะมีส่วนแบ่งทางการตลาด ดังนี้

ประเภทสุรา	ส่วนครองตลาด (ร้อยละ)
เบียร์	42.0
สุราขาว	33.2
สุราพิเศษ	8.4
สุราผลไม้	1.1

จากข้อมูลส่วนแบ่งทางการตลาดของสุราไทย พบว่า ไวน์ ยังมีส่วนครองตลาดในระดับต่ำ ทั้งนี้ ไวน์ที่บริโภคในปัจจุบันถือว่ามีราคาอยู่ในระดับสูง เพราะเป็นไวน์นำเข้าที่มีตรายี่ห้อและที่มีชื่อเสียง รวมทั้งไวน์ที่ผลิตได้ในประเทศยังมีจำกัดไม่ก็ราย ราคาจำหน่ายก็อยู่ในระดับสูงเช่นกันและการบริโภคจึงจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้บริโภคที่มีรายได้สูง ซึ่งฐานการตลาดของผู้บริโภคในประเทศไทยยังมีจำกัด สำหรับการบริโภคสุราของคนไทยจึงยังนิยมการบริโภค เบียร์ และสุราขาวซึ่งมีราคาที่ต่ำกว่ามาก ฐานการตลาดของเบียร์และสุราขาวจึงกว้างกว่า อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยทำการผลิตและจำหน่ายไวน์อย่างแพร่หลาย สันนิษฐานได้ว่า ฐานการตลาดของผู้บริโภคไวน์น่าจะเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ ราคาจำหน่ายน่าจะต่ำลงและยังเป็นการ

ผลิตจากวัตถุดิบที่หาได้ภายในประเทศ ราคาไม่แพง รวมทั้งการผลิตไวน์จะมีกรรมวิธีในการผลิตหลายรูปแบบจึงทำให้ผลผลิตมีความหลากหลายเพื่อสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคประเภทต่าง ๆ ตลอดจนมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนในการพัฒนาตราสัญลักษณ์ของไวน์ไทยด้วย

2. ประเด็นปัญหา

2.1 ปัญหาที่เป็นข้อร้องเรียนของประชาชน

เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2544 นายสมิง ไก่แก้ว กำนันตำบลคลองกระเจง ได้ร้องขอความช่วยเหลือให้มีการผลิตไวน์ได้ถูกต้องของกลุ่มแม่บ้านคลองกระเจง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย ต่อคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา กล่าวคือ กลุ่มแม่บ้านได้ทำการแปรรูปผลไม้ที่ขายไม่ได้และราคาตกต่ำมาผลิตเป็นไวน์จนเป็นที่นิยมดื่มกัน โดยที่การแปรรูปผลไม้กลุ่มแม่บ้านได้รับคำแนะนำจากทางราชการให้มีการแปรรูปเป็นสินค้าที่สามารถเก็บไว้ได้นานและช่วยในการสร้างงาน ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มเป็นรายได้ให้กับกลุ่มแม่บ้าน แต่เนื่องจากการผลิตไวน์ในลักษณะดังกล่าวในขณะนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายที่ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2543 (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2543 ยังไม่มีการอนุญาตให้เกษตรกรรายย่อยสามารถทำการผลิตและจำหน่ายสุราแช่พื้นบ้านได้ แต่จะอนุญาตเฉพาะผู้ผลิตที่เป็นไปตามเงื่อนไขของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา ฉบับที่ 2 ซึ่งหมายถึงผู้ผลิตรายใหญ่เท่านั้น

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้รับข้อร้องเรียนดังกล่าวแล้ว จึงมีมติรับไว้พิจารณาและได้แจ้งให้ผู้ร้องทราบว่า คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาศึกษา เรื่อง การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการผลักดันให้รัฐบาลพิจารณาการผ่อนคลายการเปิดเสรีการผลิตและจำหน่ายสุราแช่พื้นบ้านให้กับเกษตรกรรายย่อย และเรื่องนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีที่จะออกประกาศในการผ่อนคลาย กฎ ระเบียบเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายสุราแช่ จึงขอให้ผู้ร้องรอมติคณะรัฐมนตรีที่จะแจ้งให้ประชาชนรับทราบต่อไป

2.2 ปัญหาการผลิตและจำหน่ายไวน์

สุราแช่ หรือไวน์ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากผลิตผลทางการเกษตร โดยเฉพาะผลไม้ที่มีมากมายหลากหลายชนิด จึงสามารถทำการผลิตไวน์ได้จากผลไม้ชนิดต่าง ๆ ที่จะช่วยในการสร้างงานและรายได้ของประชาชนในชนบท ลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้า แต่เนื่องจากการผลิตสุราแช่ที่ต้องถูกควบคุมดูแลภายใต้กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง มิได้เปิดโอกาสให้เกษตรกรรายย่อยสามารถผลิตและจำหน่ายได้ แม้วามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 ได้มีการผ่อนคลายการเปิดเสรีการผลิตและจำหน่ายสุราแช่มากยิ่งขึ้น

แต่ยังคงประสบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของเกษตรกรรายย่อย ประเด็นปัญหาในเบื้องต้นตามเงื่อนไขของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 มีดังนี้

1) การอนุญาต จะอนุญาตให้สหกรณ์สามารถทำการผลิตและจำหน่ายสุราแช่พื้นเมืองได้โดยที่การดำเนินงานจำเป็นต้องมีการลงทุนในกระบวนการผลิตตามเงื่อนไขการก่อตั้ง โรงงาน

2) ความเป็นไปได้ของรูปแบบการดำเนินธุรกิจ จะเห็นว่าเกษตรกรรายย่อยยังติดขัดในข้อจำกัดการจัดตั้งโรงงาน และการจัดตั้งโรงงานตามเงื่อนไขของประกาศกระทรวงการคลังมีอาจจะดำเนินการได้โดยเกษตรกรรายย่อยเพียงลำพัง เพราะการจัดตั้งโรงงานตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง คงจะต้องใช้เงินลงทุนหลายล้านบาท ซึ่งรูปแบบที่มีความเป็นไปได้ก็คือ การรวมกลุ่มเกษตรกรในรูปสหกรณ์ และพิจารณาทหาร่วมทุนเพื่อจัดสร้างโรงงานในการดำเนินธุรกิจร่วมกับเกษตรกรในฐานะเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบเพื่อป้อนโรงงาน ในประเด็นนี้ควรต้องพิจารณารูปแบบที่เหมาะสม

3) ผลที่มีต่อรายได้ของรัฐในด้านภาษีรายได้ที่เก็บได้จากธุรกิจประกอบการสุราประเภทต่าง ๆ การส่งเสริมให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจผลิตและจำหน่ายไวน์จะเป็นผลทำให้รัฐสูญเสียรายได้เพราะสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจจะได้รับการยกเว้นภาษีรายได้ และหากส่งเสริมให้คนไทยบริโภคไวน์ประสบผลสำเร็จ จะเป็นผลทำให้เกิดการบริโภคไวน์ทดแทนการบริโภคสุราอื่นทำให้รัฐมีรายได้จากการจัดเก็บภาษี

4) การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายสุราแช่พื้นเมือง หรือไวน์ มีข้อควรระวังในประเด็นที่ ไวน์ เป็นสินค้าประเภทสิ่งมีนเมา ควรจะต้องมีวิธีการส่งเสริมการบริโภคในลักษณะที่จะต้องให้เกิดประโยชน์กับประเทศ นอกจากนั้นสินค้าประเภทสุราแช่พื้นเมืองเป็นเครื่องดื่มจำเป็นที่จะต้องมีหน่วยงานที่ต้องเข้ามาดูแลในด้านมาตรฐานอนามัยเพื่อการสร้างหลักประกันยืนยันความปลอดภัยที่มีต่อชีวิตและสุขภาพของผู้บริโภคด้วย

จากปัญหาอุปสรรคของการผลิตและจำหน่ายไวน์ของเกษตรกรรายย่อย คณะอนุกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา จึงได้มีความพยายามผลักดันให้มีการเปิดเสรีสุราแช่สำหรับเกษตรกรรายย่อยเพิ่มมากขึ้น และการดำเนินงานดังกล่าวได้มีผลทำให้คณะรัฐมนตรีได้มีการพิจารณาผ่อนคลายการเปิดเสรีสุราแช่มากขึ้น จึงเป็นโอกาสของเกษตรกรรายย่อยในการสร้างงาน และอาชีพจากการผลิตไวน์ได้

ปัจจุบันมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544 ได้ผ่อนคลายเงื่อนไขให้เกษตรกรรายย่อยสามารถทำการผลิตและจำหน่ายสุราแช่ที่เป็นแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรีได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาในการผลิตและจำหน่ายสุราแช่ยังคงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพื่อให้การดำเนินงานในการผลิตและจำหน่ายไวน์ของเกษตรกรรายย่อยสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่มีต่อการสร้างงานและรายได้ ตลอดจนการกินดีอยู่ดีของเกษตรกร สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่ควรจะได้มีการพิจารณา เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อรัฐบาล ได้แก่

- 1) ภาวะภาษีสรรพสามิตในการผลิต และจำหน่ายไวน์ยังอยู่ในระดับสูง
- 2) ยังขาดสถาบันที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบรับรองคุณภาพมาตรฐาน สุราแช่และวิธีการตรวจสอบรับรองคุณภาพมาตรฐานยังคงเป็นภาระของเกษตรกรที่สูง
- 3) รูปแบบการดำเนินงานผลิต และจำหน่ายสุราแช่ของเกษตรกรรายย่อย
- 4) การส่งเสริมการบริโภคสุราแช่ตามค่านิยมไทย โดยมีข้อแม้ว่าสุราเป็นสิ่งมีนเมา

3. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสนอแนะแนวทางในการผลักดันให้มีการผ่อนคลายระเบียบของทางราชการในการอนุญาตผู้ผลิตรายย่อย โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยให้สามารถผลิต และจำหน่ายสุราแช่พื้นบ้าน อันจะนำมาสู่การสร้างงานและรายได้ที่เกิดจากการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษาจึงสามารถกำหนดได้ 3 ประเด็น ได้แก่

3.1 เพื่อศึกษารูปแบบ แนวทางในการส่งเสริมอาชีพในการผลิตไวน์ จำหน่ายในทางธุรกิจ เพื่อเป็นการสร้างงานและรายได้ให้กับเกษตรกร รวมทั้งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลทางการเกษตรของเกษตรกรอันจะนำมาสู่การกินดีอยู่ดีของเกษตรกรที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งการศึกษาอาจจะต้องครอบคลุมไปถึงประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบของส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและควรจะได้มีการทบทวนแก้ไข เพื่อให้บรรลุถึงเจตนารมณ์ของการศึกษาดังกล่าว

3.2 ศึกษา รูปแบบและวิธีการส่งเสริมการบริโภคที่มีให้มีผลกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

3.3 ศึกษา กฎ ระเบียบ และหน่วยงานที่จะต้องทำหน้าที่ตรวจสอบ รับรองมาตรฐาน เพื่อเป็นหลักประกันถึงความปลอดภัยที่มีต่อชีวิต และสุขภาพของผู้บริโภค

4. วิธีการศึกษา

4.1 จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ในการศึกษาการส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี ประกอบด้วย คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา นักวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการศึกษาและพิจารณาหาแนวทางในการผลักดันการดำเนินงานให้บรรลุถึงเจตนารมณ์ของการศึกษานี้

4.2 การประชุมคณะกรรมการ ครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2544 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข 303 - 304 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา 2 ได้พิจารณาในประเด็นการส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี ซึ่งเป็นการพิจารณาภายใต้ขอบเขตของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา ฉบับที่ 2 โดยมีสาระของการพิจารณาสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) ขอบเขตการพิจารณาของการศึกษาดังกล่าว ให้นำหมายถึง **สุราแช่ที่ทำจากผลผลิตทางการเกษตร** ซึ่งการกำหนดขอบเขตในลักษณะนี้จะเป็นการเปิดกว้าง และเปิดโอกาสให้เกษตรกรโดยทั่วไปสามารถแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรของตนเอง เพื่อเพิ่มมูลค่า สร้างอาชีพ และรายได้ให้กับเกษตรกรในวงกว้าง ทั้งนี้ ผลผลิตทางการเกษตรเกือบทุกชนิดสามารถนำมาแปรรูปเป็นสุราแช่ได้ ซึ่งต่างจากการกำหนดคำนิยามที่เข้าใจกันในคำว่า ไวน์ หมายถึง สุราแช่ที่ทำจากผลไม้ หรือหากจะจำกัดให้แคบลงไปอีก ก็คือ สุราแช่ที่ทำจากองุ่น ซึ่งการกำหนดขอบเขตที่แคบจะสร้างโอกาสให้เกษตรกรในวงจำกัด การกำหนดขอบเขตที่กว้างน่าจะได้ประโยชน์มากกว่า รวมทั้งในแต่ละห้องที่ก็มีผลิตผลทางการเกษตรที่แตกต่างกัน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นสามารถคิดค้นกระบวนการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรในท้องถิ่นของตน ซึ่งถือเป็นการกระจายผลประโยชน์ให้กับประชาชนได้อย่างกว้างขวาง

2) ด้านการผลิตสุราแช่ ที่ประชุมเห็นว่า ชาวบ้านมีความสามารถทำได้ แต่เนื่องจากการผลิตสุราแช่เป็นเครื่องดื่ม จำเป็นต้องมีมาตรการดูแลความปลอดภัยเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค มิให้ได้รับผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ และการผลิตสุราตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 ได้ผ่อนคลายเงื่อนไขลงมาก แต่ยังคงอยู่ในความควบคุมของกรมสรรพสามิต กล่าวคือ เครื่องดื่มอะไรก็ตาม หากมีส่วนผสมของแอลกอฮอล์เกินร้อยละ 0.5 ถือเป็นสุรา และต้องเสียภาษีสรรพสามิตตามประเภทสุรา ซึ่งคิดตามอัตราส่วนของแอลกอฮอล์ที่มี และภาษีสรรพสามิตมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ราคาจำหน่ายต้องปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น

จากข้อมูลของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดลำปาง ได้รายงานราคา ไวน์ที่จำหน่าย ณ ราคาโรงงานประมาณขวดละ 270 บาท ในขณะที่ต้นทุนการผลิตราคาขวดละ 100 บาท ที่เหลือ 170 บาท เป็นภาระภาษี ประกอบด้วย ภาษีสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีรายได้ธุรกิจ ค่าธรรมเนียมธุรกิจ และเมื่อจำหน่ายต่อไปยังร้านค้าส่ง ร้านค้าปลีก ราคาจำหน่ายยังต้องเพิ่มไปตามต้นทุนทางการตลาด ข้อเสนอในด้านการลดต้นทุนให้เกษตรกรผลิตไวน์จำหน่าย สามารถดำเนินการได้โดยเสนอแนะให้กระทรวงการคลังปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับ สุราแช่ที่ยังคงมีความเป็นไปได้ แต่ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อรายรับของรัฐบาลที่จะลดลง

3) ระเบียบการขออนุญาตผลิตไวน์ หรือสุราแช่ ตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2544 ได้ผ่อนคลายลงมาก แต่ยังมีข้อจำกัดอยู่ที่ผู้มีสิทธิขออนุญาต ต้องเป็นบริษัทจำกัดที่มีทุนจดทะเบียน 500 ล้านบาทขึ้นไป และเป็นสหกรณ์การเกษตรโดยตรง โดยที่ การขออนุญาตผลิตสุราแช่ ผู้ขออนุญาตจะต้องมีเครื่องมือตรวจวัดคุณภาพแอลกอฮอล์ ซึ่งมี ราคาไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท นอกจากนั้นแล้ว กรมสรรพสามิตมิได้มีข้อจำกัดในเรื่องของการผลิต แต่การขอมผลิตสุราแช่ผลไม้มตามระเบียบจะต้องมีโรงงาน การขอตั้งโรงงานต้องเป็นไปตาม พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นผู้กำกับดูแลให้ปฏิบัติตาม เงื่อนไขในการขออนุญาต ดังนั้น หากผู้ขออนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของพระราชบัญญัติ ดังกล่าว ก็อาจจะไม่สามารถดำเนินการได้ ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการลดเงื่อนไขในการขออนุญาตผลิตและจำหน่ายสุราแช่ ให้เหลือมาเป็นตัวบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วน จำกัด ซึ่งถือว่าเป็นการเปิดกว้างให้บุคคลรายย่อยมีโอกาส

4) การควบคุมคุณภาพมาตรฐาน โดยข้อเท็จจริงแล้วอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กรมสรรพสามิตมิใช่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย) ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องของอาหาร และเครื่องดื่ม แต่เนื่องจากเป็นสุราและกรมสรรพสามิตจะเป็นผู้ดูแลเกือบทุกขั้นตอน จึงต้อง มอบให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้ดูแลต่อไป สำหรับ อย. จะมีส่วนร่วมในการควบคุมการติดฉลาก และใส่คำเตือน เนื่องจากสุราเป็นสิ่งมีนเมา สำหรับปัญหาในเรื่องนี้อาจจำเป็นต้องมีหน่วยงาน หรือสถาบันที่มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลคุณภาพของไวน์โดยเฉพาะ

5) ขั้นตอนในการขออนุญาตผลิตและจำหน่าย มีหลายขั้นตอนซึ่งเป็นอุปสรรคและ ภาระให้กับประชาชนในการขออนุญาต ดังนั้น จึงควรจะเสนอให้กระทรวงการคลังลดขั้นตอนใน การขออนุญาตหรือให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น โดยที่การขออนุญาตสามารถดำเนินการ ให้เสร็จสิ้นได้ในระดับจังหวัด รวมทั้งองค์กรที่เป็นผู้พิจารณาการอนุญาตควรลดขั้นตอนและให้ เบ็ดเสร็จในหน่วยงานเดียวตามระบบ One Stop Services ทั้งนี้ เพื่อลดภาระต้นทุนของ ประชาชนในการติดต่อกับทางราชการ

6) ในด้านภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับสุราแช่ จะพบว่า มีทั้งภาษีสกุลการและภาษีสรรพสามิต หากเป็นภาษีสกุลการที่จัดเก็บในอัตราสูงถือว่าดี เพราะเป็นการปกป้องมิให้สุรจากต่างประเทศเข้ามาได้ง่าย แต่การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตหากจัดเก็บอัตราที่สูงจะเป็นภาระทำให้ต้นทุนการผลิตและราคาจำหน่ายมีราคาสูงขึ้น เป็นอุปสรรคในการจำหน่ายและยังสูญเสียโอกาสส่งออก ตลอดจนขีดความสามารถของการแข่งขันเพื่อการส่งออกด้วยลง จึงสมควรต้องปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิต

7) ด้านการบริโภค จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับตลาดที่ผันแปรไปตามรสนิยมของผู้บริโภคในท้องที่ต่าง ๆ รวมทั้งรสนิยมของตลาดส่งออกเพื่อเป็นหลักประกันในการส่งเสริมการขายทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศโดยเฉพาะการออกแบบผลิตภัณฑ์และการติดฉลาก จำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดความรู้สึกหรูหราเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค เห็นว่าเรื่องการตลาดเป็นเรื่องยาก แต่สามารถดำเนินการได้โดยภาครัฐจะต้องช่วยในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสถานทูตไทยในต่างประเทศมักมีการจัดเลี้ยงรับรองอยู่เป็นประจำ ก็เป็นช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมการขายให้ชาวต่างประเทศรู้จักไวน์ไทย

8) ที่ประชุมได้เสนอให้ทุกฝ่ายนำกลับไปทบทวนปัญหาดังกล่าว และนำกลับมาเสนอต่อที่ประชุมในครั้งต่อไป ในวันที่ 28 มีนาคม 2544 เวลา 10.00 น. ณ กรมวิชาการเกษตร โดยมอบหมายให้ผู้แทนของ ABAC ส่งข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการการควบคุมการผลิตไวน์ของประเทศต่าง ๆ ส่วนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จัดส่งข้อมูลมาตรฐานไวน์ และกรมสรรพสามิต จัดส่งข้อมูลประเภทภาษีสุรา รวมทั้งให้เพิ่มผู้แทนจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม

ผลของการประชุมดังกล่าว คณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการผลักดัน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในการเปิดเสรีการผลิตและจำหน่ายสุราแช่ หรือไวน์ ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ ให้เกิดการส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายไวน์เสรีอย่างจริงจัง และเป็นความคาดหวังให้กับเกษตรกรไทยในการเพิ่มทางเลือกของการประกอบอาชีพในภาคการเกษตรแต่การผลักดันในแนวทางดังกล่าวยังมีปัญหาและอุปสรรคที่คณะอนุกรรมการฯ จะได้ดำเนินการให้บรรลุเจตนารมณ์ของการศึกษานี้ให้ถึงที่สุดต่อไป และจนกระทั่งบังเกิดผลทำให้กระทรวงการคลังเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาการเปิดเสรีการบริหารงานสุรา เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับหลักการดังกล่าว

4.3 การศึกษาดูงานของคณะอนุกรรมการฯ

คณะอนุกรรมการฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงาน และร่วมประชุมหารือ ณ กรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2544 และสามารถสรุปความเห็นในการหารือร่วมกันระหว่างคณะอนุกรรมการฯ และกรมวิชาการเกษตรได้ว่า สมควรต้องผลักดันให้เกิดการผ่อนคลายในกฎระเบียบ เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถยึดถือเป็นอาชีพได้ และขอสนับสนุนในเจตนารมณ์ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ที่จะดำเนินการในเรื่องนี้และมีข้อสังเกตที่พิจารณาต่อไปใน 3 ประเด็น เพื่อหาข้อสรุป และนำเสนอต่อวุฒิสภา ได้แก่

- ประเด็นความเป็นไปได้ในการแก้ไขพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2485 เพื่อให้สามารถผ่อนคลายให้เกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่าย โดยขอให้ลด เลิก เงื่อนไขของการอนุญาตผลิตและจำหน่าย
- ในส่วนที่เกี่ยวกับการมีโรงงานและเงินทุน ยกเลิกเงื่อนไขที่จะต้องมีอุปกรณ์ในการตรวจวัดแอลกอฮอล์ และควรสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่ม เพื่อจัดหาอุปกรณ์ตรวจวัดคุณภาพให้เกษตรกรใช้ร่วมกัน เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูง
- ประเด็นการกำหนดคุณภาพมาตรฐานไวน์เพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพอนามัยที่จะมีต่อประชาชนผู้บริโภค

ในขั้นนี้ฝ่ายเลขานุการได้ทำการรวบรวมข้อมูลและได้นำเสนอการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาต่อไป เพื่อเร่งหาข้อสรุปและจัดการสัมมนา อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่า โดยข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติ กระทรวงการคลังก็ได้พยายามผ่อนคลายการควบคุมให้เป็นไปตามกระแสความต้องการของประชาชน ภายใต้เศรษฐกิจโลกไร้พรมแดน

4.4 การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2545 ณ ห้องประชุม อาคารรัฐสภา 2 เพื่อศึกษารูปแบบในการดำเนินธุรกิจร่วมกันระหว่างเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งเป็นการรวบรวม ประจักษ์ พยาน หลักฐาน ในการยืนยันแนวทางการดำเนินงานของการศึกษาเพื่อให้บรรลุต่อเจตนารมณ์

การประชุมคณะอนุกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ พิจารณา เรื่อง การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์เสรี โดยมี นายนิวัฒน์ พันธุ์ สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดระยอง เป็นประธานคณะอนุกรรมการ และมีนายจำเริญ จิตรธร นายสมบุรณ์ ทองบุราณ นายอำนาจ เขียวประมุข ฯลฯ ร่วมเป็นอนุกรรมการ การประชุมได้มีการพิจารณาในประเด็นที่สำคัญ ๆ สรุปได้ดังนี้

คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณามติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 เรื่อง การสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนโดยการส่งเสริมการผลิตสุราแช่ผลไม้และสุราแช่พื้นเมือง และผลิตภัณฑ์จากผลิตผลทางการเกษตรที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

การขออนุญาตก่อสร้างโรงงาน

1) ผู้ขออนุญาตต้องเป็นสหกรณ์หรือกลุ่มบุคคลธรรมดาผู้มีสัญชาติไทยตามกฎหมายเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน เป็นกลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ 2542 เป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ที่จะขออนุญาตเท่านั้น

2) สถานที่ทำสุราที่ต้องใช้เครื่องจักร จะมีการใช้เครื่องจักรไม่เกินขนาด 5 แรงม้า และมีการใช้แรงงานน้อยกว่า 7 คน ผู้ขออนุญาตต้องยื่นคำขออนุญาตสร้างโรงงานพร้อมด้วยแผนผังสังเขปแสดงสถานที่ตั้งโรงงาน การก่อสร้างโรงงาน การติดตั้งเครื่องจักร และอุปกรณ์การทำสุรา การปลูกสร้างอาคารและโรงเรือน ต่ออธิบดีกรมสรรพสามิต สรรพสามิตจังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

สถานที่ดังกล่าวต้องแยกออกจากที่อยู่อาศัยโดยชัดเจน และต้องตั้งอยู่ในทำเลและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีบริเวณและพื้นที่เพียงพอที่จะผลิตโดยไม่อาจก่อให้เกิดอันตรายเหตุเดือดร้อนรำคาญ หรือความเสียหายต่อบุคคลหรือสินทรัพย์ของผู้อื่นด้วย

3) เมื่อได้รับหนังสือแจ้งอนุญาตจากกรมสรรพสามิตแล้วผู้รับอนุญาตต้องดำเนินการทำสุรารายในระยะเวลาที่กำหนดในหนังสืออนุญาต แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 24 เดือน โดยผู้รับอนุญาตต้องแจ้งเป็นหนังสือให้กรมสรรพสามิตทราบล่วงหน้าก่อนเปิดดำเนินการไม่น้อยกว่า 15 วัน

4) ผู้รับอนุญาตจะมีเครื่องกลั่นสุรารายในบริเวณโรงงานไม่ได้ หากผู้ขออนุญาตหรือผู้อนุญาตไม่ปฏิบัติตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ข้างต้นให้ถือว่าสิทธิการได้รับอนุญาตผลิต และจะเรียกชดเชยค่าทดแทนความเสียหายใด ๆ จากทางราชการมิได้

การทำและขายส่ง

1) ก่อนดำเนินการทำและขายส่ง ผู้รับอนุญาตให้ผลิตต้องทำสัญญาว่าด้วยการอนุญาตให้ทำและขายสุรากับกรมสรรพสามิต ตามแบบและเงื่อนไขที่กรมสรรพสามิตกำหนด ทั้งนี้ ผู้รับอนุญาตมีสิทธิที่จะขายส่งและขายปลีกสุรานั้นได้

2) สุราแช่และผลิตภัณฑ์ จะต้องทำขึ้นโดยการนำวัตถุดิบซึ่งเป็นผลไม้ หรือน้ำผลไม้ หรือผลิตผลทางการเกษตรใด ๆ ไปหมักกับเชื้อสุราให้มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี หรือนำสุราแช่ที่ผลิตได้ไปผสมกับสุรากลั่นแล้วมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี

3) สุราแช่และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้แล้วก่อนนำออกจากสถานที่ทำสุรา ผู้รับอนุญาต จะต้องส่งตัวอย่างให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งทำการวิเคราะห์คุณภาพก่อน ได้แก่ กรมสรรพสามิต กรมวิชาการเกษตร สถาบันราชภัฏ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์บริการ หรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนที่กรมสรรพสามิตให้ความเห็นชอบ สำหรับค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพสุรา ให้ผู้รับอนุญาตเป็นผู้รับผิดชอบ

4) คุณลักษณะของน้ำสุราที่ผ่านการตรวจวิเคราะห์คุณภาพได้ จะต้องมีความแรงแอลกอฮอล์ ปริมาณเมทิลแอลกอฮอล์ วัตถุเจือปนในอาหารและสารปนเปื้อนในน้ำสุราไม่เกินมาตรฐานที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด

5) สุราแช่และผลิตภัณฑ์ที่จะนำออกจากโรงงานต้องบรรจุในภาชนะซึ่งต้องมีความเหมาะสม สะอาด ปิดได้สนิท และไม่ทำปฏิกิริยากับเครื่องตีหมัก เครื่องตีผสมและผลิตภัณฑ์ที่บรรจุ และสามารถปิดแอสเต็มป์สุราที่ปากภาชนะบรรจุได้

ฉลากที่เปิดภาชนะบรรจุนั้น อย่างน้อยต้องมีข้อความว่า ชนิดสุรา ชื่อสุรา ชื่อผู้ได้รับอนุญาต ที่ตั้งของสถานที่ทำสุรา ส่วนประกอบหลัก หรือวัตถุดิบที่ใช้ทำสุรา ขนาดบรรจุ แรงแอลกอฮอล์ วัน เดือน ปี ที่บรรจุ และค่าเดือน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข

6) ผู้รับอนุญาตต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการตรวจสอบปริมาณแรงแอลกอฮอล์ของเครื่องตีหมัก เครื่องตีผสมและผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ตามที่กรมสรรพสามิตกำหนด

7) ผู้รับอนุญาตต้องแจ้งราคาขาย ณ โรงงานรวมทั้งเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ผู้ซื้อชำระให้หรือให้ด้วยประการใด ๆ โดยแจ้งให้อธิบดีกรมสรรพสามิต สรรพสามิตจังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทราบตามแบบและระยะเวลาที่กรมสรรพสามิตกำหนด

8) ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประจำปีและปฏิบัติตามกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับค่าธรรมเนียม และภาษีสุรา

9) เงินค่าภาษีสุรา เงินประกันการปฏิบัติตามสัญญา เงินค่าปรับตามสัญญา และเงินอื่นใด ๆ ให้ปฏิบัติตามรับ การนำส่ง และการนำฝากตามระเบียบที่กรมสรรพสามิต และกรมบัญชีกลางกำหนด

การขออนุญาตก่อสร้างโรงงานผลิต และขายส่ง

การขออนุญาตก่อสร้างโรงงานผลิต การทำ และขายส่งที่เป็นการประกอบกิจการขนาดใหญ่และไม่เป็นไปตามเงื่อนไขนี้ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเดิมที่กระทรวงการคลังได้กำหนดไว้ก่อนแล้ว ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2543 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2543 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2543 (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2543

4.5 เขียนรายงานขั้นสุดท้าย (Final Report) เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการและวุฒิสภา และส่งให้คณะรัฐมนตรีใช้ประกอบการบริหารราชการต่อไป

5. ข้อสังเกต

จากการพิจารณานโยบายการเปิดเสรีการผลิตและจำหน่ายสุราแช่ที่บ้านให้กับเกษตรกรรายย่อยตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544 จะพบว่า การอนุญาตให้เกษตรกรรายย่อยผลิต และจำหน่ายสุราแช่ได้ผ่อนคลายเงื่อนไขลงมาก ดังนี้

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณา และมีมติเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 เห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตผลิตสุราแช่สุราพื้นเมือง และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี ตามที่กรมสรรพสามิตเสนอให้กระทรวงการคลังนำประเด็นการอภิปรายของที่ประชุมไปปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการให้เหมาะสม

คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544 แล้วมีข้อสังเกต ดังนี้

5.1 การผลิตสุราแช่ตามระเบียบใหม่ มีขอบเขตครอบคลุมถึงผลผลิตทางการเกษตรและการผลิตสุราแช่ที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี ซึ่งแต่เดิมได้กำหนดแรงแอลกอฮอล์ไว้มากกว่า 0.5 ดีกรี เท่านั้น ส่วนระเบียบใหม่ขอบเขตของการขออนุญาตได้เปิดกว้างขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมเกษตรกรรายย่อย อันเป็นการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยส่งเสริมการผลิตสุราแช่ชนิดสุราผลไม้สุราแช่พื้นบ้านและผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544 หมายถึง **สุราแช่ที่ทำจากผลผลิตทางการเกษตรทุกชนิด** จึงถือเป็นการเปิดกว้างให้เกษตรกรทุกท้องที่ทั่วภูมิภาคมีโอกาสแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรในท้องที่ของตนที่อาจมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย

5.2 การขออนุญาตผลิตไวน์ หรือสุราแช่ กรณีเป็นผู้ผลิตรายย่อย ผู้ขออนุญาตต้องเป็นสหกรณ์ กลุ่มบุคคลธรรมดา กลุ่มเกษตรกร หรือนิติบุคคล แม้ว่าเงื่อนไขดังกล่าวนี้ได้ผ่อนคลายแล้ว แต่ในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย เกษตรกรรายย่อยจำเป็นต้องรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรและดำเนินการยื่นขออนุญาตโดยมีแผนผังแสดงสถานที่ตั้ง การติดตั้ง

เครื่องจักร อุปกรณ์ในการทำสุราต้องใช้เงินลงทุนสูง แต่เป็นไปได้หากจะยื่นขอรับการสนับสนุนเงินทุนจากรัฐบาลภายใต้โครงการหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หรือนโยบายวิสาหกิจชุมชน กองทุนหมู่บ้าน ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีข้อสังเกตเพิ่มเติมโดยขอให้ขยายขอบเขตให้ครอบคลุมไปถึงกลุ่มแม่บ้านที่จะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจชุมชน ที่ประชุมเห็นว่า หากมีพระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชนแล้วกลุ่มแม่บ้านเหล่านี้จะเป็นผู้มีสิทธิในการขออนุญาตได้ นอกจากนั้นแล้ว ในการเสนอขออนุญาต ผู้ขออนุญาตเพียงส่งแผนผังที่บ่งบอกสถานที่รายละเอียดของการผลิตเพื่อให้เจ้าพนักงานสามารถตรวจสอบได้โดยไม่จำเป็นต้องยื่นเป็นพิมพ์เขียว อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาอนุญาตโดยให้ครอบคลุมถึงเกษตรกรรายย่อยหรือเกษตรกรรายเดียว

5.3 ด้านภาวะภาษีของผู้ทำการผลิตสุรา ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 ฉบับที่ 3 แม้ว่าจะได้มีการได้ผ่อนคลายเป็นอันไกลโพ้นไปมาก แต่ยังคงอยู่ในการควบคุมกำกับดูแลของกรมสรรพสามิต กล่าวคือ เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์เกินร้อยละ 0.5 ให้ถือว่าเป็นสุราและต้องเสียภาษีสรรพสามิตตามประเภทสุรา ซึ่งคิดตามอัตราส่วนของแอลกอฮอล์ที่มีหรือจะประเมินภาษีตามมูลค่าของสุรา ภาวะภาษีสรรพสามิตดังกล่าวได้มีผลทำให้ต้นทุนการผลิตและราคาจำหน่ายเพิ่มขึ้น และภาวะภาษีที่สูงจะมีผลทำให้ราคาจำหน่ายปลีกสูงตาม ทำให้ไม่สามารถประสบผลสำเร็จทางการตลาดและไม่เป็นการส่งเสริมการสร้างงานสร้างอาชีพให้เกษตรกรรายย่อยได้ ข้อเสนอในด้านการลดต้นทุนให้เกษตรกรผลิตไวน์จำหน่าย ดำเนินการได้ โดยการเสนอให้กระทรวงการคลังปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับสุราแช่ แต่ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อรายรับของรัฐบาลที่จะลดลงด้วย

อย่างไรก็ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2544 ได้อนุมัติให้มีการเพิ่มภาษีสรรพสามิตสุราเพื่อให้รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้นอีก 7 พันล้านบาท โดยคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้เพิ่มภาษีสรรพสามิตสุรา ดังนี้

1) สุราแช่ เบียร์ อัตราเดิมร้อยละ 53 ปรับเป็นร้อยละ 55 หรือตามปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ลิตรละ 100 บาท

2) สุราแช่ ไวน์องุ่น และสปาร์กกลิงไวน์ เดิมร้อยละ 55 ปรับเป็นร้อยละ 60 แต่หากเป็นสุราแช่ที่ทำจากผลไม้ อัตราภาษีเพียงร้อยละ 25 หรือตามปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ลิตรละ 100 บาท

3) วิสกี้ เดิมร้อยละ 35 ปรับเป็นร้อยละ 45 หรือตามปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ลิตรละ 100 บาท

4) บรั่นดี เดิมร้อยละ 25 ปรับเป็นร้อยละ 30 หรือตามปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ลิตรละ 100 บาท

5) สุราพิเศษอื่นๆ เดิมร้อยละ 35 ปรับเป็นร้อยละ 45 หรือตามปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ลิตรละ 100 บาท

6) สุราผสม สุราปรุงพิเศษ เดิมร้อยละ 35 ปรับเป็นร้อยละ 45 หรือตามปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ลิตรละ 100 บาท

หากจะพิจารณาภาวะภาษีของผู้ผลิตไวน์จากองุ่น จะพบว่า การผลิตสุราแช่ผู้ผลิตจะมี ภาวะภาษีประกอบด้วย

- ภาษีสรรพสามิตร้อยละ 60
- ภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7
- ภาษีท้องถิ่น หรือค่าธรรมเนียมการค้าอื่กร้อยละ 10

รวมเป็นภาวะภาษีร้อยละ 77 ของมูลค่าที่ผู้ผลิตผลิตได้ หากต้นทุนการผลิตอยู่ที่ระดับ ลิตรละ 100 บาท จะเป็นภาวะภาษีอีกลิตรละ 77 บาท และหากรวมค่าการตลาดอีกลิตรละ 100 บาท ราคาจำหน่ายสุราแช่จะสูงถึงลิตรละ 270 บาท ซึ่งถือว่าเป็นราคาที่อยู่ในระดับสูง จะเป็นปัญหาในด้านการตลาดต่อผู้บริโภค และหากจะเปรียบเทียบกับการบริโภคสุราชนิดอื่นที่มีภาวะภาษีต่ำกว่า จะทำให้การบริโภคสุราแช่จะไม่ประสบความสำเร็จตามที่ได้คาดหวังให้เป็น กิจกรรมที่จะตอบสนองต่อนโยบายเศรษฐกิจชุมชน

การคำนวณภาวะภาษีต้องดำเนินการทั้ง 2 วิธี คือ วิธีการประเมินตามมูลค่า และวิธีการ ประเมินตามปริมาณแรงแอลกอฮอล์ หากเป็นสุราแช่ที่ทำจากผลไม้ ที่มีไซองุ่น อัตราภาษีจะ อยู่ในระดับร้อยละ 25 ดังนั้น หากมูลค่าการผลิตอยู่ที่ขวดละ 100 บาท ภาษีสรรพสามิตจะอยู่ที่ ขวดละ 25 บาท และภาวะภาษีอื่นอีกขวดละ 17 บาท รวมเป็นภาวะภาษีประมาณขวดละ 42 บาท

แต่หากคำนวณตามปริมาณแรงต้นของแอลกอฮอล์จะมีอัตราอยู่ที่ดีกรีละ 1 บาทต่อดีกรี ต่อลิตร และหากไวน์ หรือสุราแช่ที่ผลิตได้มีแรงแอลกอฮอล์อยู่ที่ 12 ดีกรี ภาวะภาษีที่คำนวณได้ จะเป็นลิตรละ 12 บาท

สำหรับหลักเกณฑ์ในการเสียภาษีให้เสียภายใต้หลักเกณฑ์ที่ว่า วิธีใดที่คำนวณภาษีได้สูงให้ยื่นเสียภาษีด้วยวิธีนั้น ดังนั้น ในกรณีสุราแช่การะภาษีสรรพสามิตคงต้องคำนวณด้วยวิธีการประเมินตามมูลค่า ซึ่งหมายถึงการะภาษีอัตราขาดละ 42 บาท ถือว่าเป็นการะภาษีที่มีผลกระทบต่อผู้บริโภค และผู้ผลิตที่ต้องแบกรับการะภาษีดังกล่าว เพื่อเป็นการสนับสนุนการสร้างงานให้กับเกษตรกรรายย่อย การปรับลดการะภาษีน่าจะอยู่ในวิสัยที่รัฐบาลสามารถจะผ่อนคลายเป็นได้ จึงควรเสนอให้กระทรวงการคลัง พิจารณาปรับลดอัตราภาษีให้ลดลงเหลือน้อยที่สุด หรือยกเว้นภาษี หรือใช้อัตราศูนย์ สำหรับสุราแช่ที่ทำจากผลผลิตทางการเกษตร ที่ประชุมจะได้เสนอให้มีการปรับลดการะภาษีสรรพสามิตให้ลดลงน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อย่างไรก็ตาม ภาษียังเป็นมาตรการที่มีความจำเป็นในการจัดเก็บกับสุรา และประเด็นในการคิดการะภาษีประชาชนยังไม่เข้าใจในวิธีการ ควรจะต้องประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจและเสนอให้กรมสรรพสามิตรับไปเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาปรับลดอัตราภาษีสุราให้เหลือน้อยที่สุดในกรณีการเสียภาษีสรรพสามิตไวน์ของเกษตรกรรายย่อยนั้น ควรจะมีการพิจารณาผ่อนผันให้เกษตรกร โดยเฉพาะให้เสียภาษีสรรพสามิตเฉพาะไวน์ที่ได้จำหน่ายไปเท่านั้น ซึ่งวิธีการตรวจสอบเพื่อการเสียภาษีสรรพสามิตจึงไม่ใช่วิธีประเมินภาษีจากฐานการผลิต แต่ควรประเมินจากฐานที่ได้มีการจำหน่ายออกไป และการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตไวน์ที่ผลิตจากผลไม้มไม่ควรคิดตามคิกรีแอลกอฮอล์ เพื่อให้การะภาษีอยู่ในระดับต่ำ หรืออาจจะพิจารณาผ่อนผันการยกเว้นภาษีสรรพสามิตให้กับเกษตรกรรายย่อยโดยไม่ต้องจัดเก็บเป็นระยะเวลา 3 ปี เพื่อเป็นการสนับสนุนเกษตรกรในช่วงเริ่มต้นของการทดสอบตลาด และหากประสบผลสำเร็จเกษตรกรจะเป็นผู้ผลิตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น มีความสามารถในการชำระภาษีสรรพสามิตได้ตามเกณฑ์ปกติต่อไป

นอกจากนั้น ในด้านภาษีอากรที่เกี่ยวกับสุราแช่ จะพบว่า มีทั้งภาษีศุลกากร และภาษีสรรพสามิต ซึ่งการจัดเก็บภาษีศุลกากรที่เก็บในอัตราสูงถือว่าดี เพราะเป็นการปกป้องมิให้สุรจากต่างประเทศเข้ามาได้ง่าย แต่ในกรณีภาษีสรรพสามิต หากจัดเก็บในอัตราที่สูงจะเป็นภาระในเรื่องของต้นทุนและราคาจำหน่ายและเป็นอุปสรรคในการจำหน่าย รวมทั้งยังสูญเสียโอกาสส่งออก ทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกด้อยลง จึงสมควรที่จะต้องปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิต โดยขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2544 เกี่ยวกับการเพิ่มภาษีสรรพสามิตสุราและยาสูบ

5.4 ระเบียบการขออนุญาตผลิตไวน์ หรือสุราแช่ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544 ที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการผลิต และจำหน่ายสุรา กรณีขนาดการผลิตที่มีเครื่องจักรต่ำกว่า 5 แรงม้า และมีคนงานน้อยกว่า 7 คน ผู้ขออนุญาต ต้องเป็นสหกรณ์ กลุ่มบุคคลธรรมดา กลุ่มเกษตรกร หรือเป็นนิติบุคคล จะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นได้ผ่อนคลายลงไปมากแต่ยังมีข้อจำกัดอยู่ที่ผู้ยื่นคำขออนุญาตต้องแสดงแผนผังสถานที่ตั้ง แต่ไม่จำเป็นต้องยื่นแบบพิมพ์เขียว เพียงแต่แสดงแผนผังสถานที่ตั้งของการผลิตสุรา และการติดตั้งเครื่องจักรอุปกรณ์ในการทำสุรา ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวผู้ขออนุญาตจำเป็นต้องมีการลงทุนในมูลค่าเงินลงทุนเป็นจำนวนหนึ่ง นอกจากนั้นสถานที่ทำสุราต้องแยกออกจากที่อยู่อาศัย โดยชัดเจน ซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการผลิตสุราแช่ของเกษตรกรรายย่อย ประเด็นปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว อาจจะต้องพิจารณารูปแบบการดำเนินงานในรูปของการรวมกลุ่ม และจัดตั้งเป็นสหกรณ์

5.5.การควบคุมคุณภาพมาตรฐานไวน์ หรือสุราแช่ โดยสภาพข้อเท็จจริงจะพบว่า ชาวบ้านมีความสามารถทำการผลิตได้ แต่เนื่องจากการผลิตสุราแช่เป็นเครื่องดื่มจำเป็นต้องมีมาตรการดูแลความปลอดภัยเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคมิให้ได้รับผลกระทบที่มีต่อสุขภาพและ การควบคุมคุณภาพมาตรฐาน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมสรรพสามิต มิใช่สำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องของอาหารและเครื่องดื่ม แต่เนื่องจาก เป็นสุรากลมสรรพสามิตจะเป็นผู้ดูแลเกือบทุกขั้นตอน จึงควรมอบให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้ดูแล ต่อไป ซึ่ง อย. จะมีส่วนร่วมในการควบคุมการติดฉลาก ใส่คำเตือน เนื่องจากสุราเป็นสิ่งมีเมา สำหรับปัญหาในเรื่องนี้อาจจำเป็นต้องมีหน่วยงานหรือสถาบันที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ควบคุมคุณภาพของไวน์ หรือสุราแช่โดยเฉพาะ

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพสุราตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544 ได้กำหนดหน่วยงานทำการตรวจสอบ วิเคราะห์คุณภาพ ได้แก่ กรมสรรพสามิต กรมวิชาการเกษตร สถาบันราชภัฏ กรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์ และกรมวิทยาศาสตร์บริการ ซึ่งเป็นการเพิ่มทางเลือกในขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพสุราของผู้ผลิต ที่มีโอกาสให้บริการตรวจสอบสุราแช่ทั้งในส่วนกลางและในต่างจังหวัด ได้ อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบและรับรองคุณภาพมาตรฐานไวน์ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) อาจจะเป็นประเด็นปัญหาที่คุณภาพมาตรฐานแต่ละหน่วยงานอาจจะไม่เท่าเทียมกัน และอาจจะเป็นการขาดมาตรฐานเดียวกัน

ทั่วประเทศ ในประเด็นปัญหาดังกล่าว จึงควรจะได้มีการสนับสนุนให้มีสถาบันในการตรวจสอบ และรับรองคุณภาพมาตรฐานไวน์ ซึ่งอาจจะเป็นองค์กรของรัฐหรือเอกชน

ประเด็นในเรื่องนี้ที่ประชุมได้มีข้อสังเกตว่า ควรพิจารณาขยายขอบเขตของหน่วยงานที่ให้บริการเพิ่มขึ้น และจำเป็นต้องพิจารณาจัดตั้งสถาบันที่มีหน้าที่ในการดูแลควบคุมคุณภาพของไวน์หรือสุราแท้ โดยเฉพาะที่อาจดูแลทั้งคุณภาพมาตรฐานและดูแลด้านการตลาดที่ประชุมเห็นว่าคุณภาพมาตรฐานเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองผู้บริโภค และเนื่องจากเป็นการอนุญาตผลิตและจำหน่ายด้วย ส่วนมาตรฐานการผลิตที่มีความเข้มงวดทำให้มีค่าใช้จ่ายสูง แต่การผลิตสุราแท้ของเกษตรกรรายย่อยมิได้กระทำแบบอุตสาหกรรม จึงควรจะเป็นลักษณะการตรวจสอบเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ควรจะใช้มาตรฐานการตรวจสอบที่ปลายทางในลักษณะการคุ้มครองผู้บริโภค ตามแบบ อย. น่าจะเป็นขั้นตอนที่ลดลงไป จึงเสนอให้กรมสรรพสามิตรับไปพิจารณาเพื่อผ่อนคลายเป็นบังเกิดผลในทางปฏิบัติ และค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองคุณภาพสุราแท้ครั้งละประมาณ 6,000 บาท ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงสำหรับเกษตรกรรายย่อย จึงควรเสนอให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณอุดหนุนให้กับส่วนราชการที่มีความพร้อมในการบริการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสุราแท้ เพื่อมิให้เป็นภาระกับเกษตรกร

5.6. ขั้นตอนในการขออนุญาตผลิตและจำหน่าย มีหลายขั้นตอน ซึ่งเป็นอุปสรรคและเป็นภาระให้กับประชาชนในการขออนุญาต ดังนั้น ควรจะเสนอให้กระทรวงการคลังลดขั้นตอนในการขออนุญาตหรือเสนอให้มีการกระจายอำนาจลงไปสู่ท้องถิ่น โดยที่การขออนุญาตสามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ในระดับจังหวัด รวมทั้งองค์กรที่เป็นผู้พิจารณาการอนุญาตควรลดขั้นตอนและให้เบ็ดเสร็จในหน่วยงานเดียวตามระบบ One Stop Services เพื่อลดภาระต้นทุนของประชาชนในการติดต่อกับทางราชการ ปัจจุบันกรมสรรพสามิตได้มีการผ่อนคลายการอนุญาตผลิตและการก่อสร้างโรงงานทำสุรา โดยได้มีคำสั่งกรมสรรพสามิตมอบอำนาจให้สำนักงานสรรพสามิตภาคเป็นผู้ออกใบอนุญาตการทำสุรา และให้สรรพสามิตจังหวัดเป็นผู้อนุมัติการก่อสร้างสถานที่ผลิตสุรา และพิจารณากำหนดราคาค่าหน้าโรงงาน

5.7. ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการรณรงค์ และประชาสัมพันธ์ให้คนไทยและชาวต่างประเทศได้มีโอกาสรู้จักไวน์ไทยที่มีความหลากหลายจากการผลิตที่มาจากผลิตผลทางการเกษตรหลายชนิด และมีรสชาติที่ทัดเทียมกับไวน์คุณภาพดีจากต่างประเทศ เนื่องจากวัตถุดิบที่เป็นพืชผลทางการเกษตรมีคุณภาพดีด้วย จึงควรประชาสัมพันธ์โดยให้ภาค

รัฐประชาสัมพันธ อากิ สถานทูตไทยในต่างประเทศมักมีการจัดเลี้ยงรับรองก็สามารถประชาสัมพันธให้ชาวต่างประเทศรู้จักไวน้ไทย เพื่อช่องทางในการส่งเสริมการขายวิธีหนึ่ง นอกจากนั้น ภาครัฐควรให้การสนับสนุนในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์และการติดฉลาก ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดความรู้สึกหรูหราเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

5.8. ด้านตลาดผู้บริโภค จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาสุราแช่ให้สอดคล้องกับรสนิยมของแต่ละตลาดที่ผันแปรไปตามรสนิยมของผู้บริโภคในท้องที่ต่าง ๆ รวมทั้งรสนิยมของตลาดส่งออกเพื่อเป็นหลักประกันในการส่งเสริมการขายทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ โดยรัฐควรให้การสนับสนุนทางด้านการวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ในเชิงพาณิชย์

6. บทสรุป และข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

ไวน์ : Wine ในที่นี้หมายถึงสุราแช่ หรือสุราหมักที่ผลิตจากผลไม้ รวมทั้งพืชผลทางการเกษตรทุกชนิด และไวน์เป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่คนไทยนิยมบริโภคเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะไวน์ที่ผลิตจากองุ่นและนำเข้าจากต่างประเทศ เป็นสินค้าที่จัดอยู่ในกลุ่มสินค้าหรูหราฟุ่มเฟือย (Luxury Product) และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศไปกับการนำเข้าสุราชนิดดังกล่าว ในขณะที่คนไทยมีขีดความสามารถในการผลิตสุราประเภทไวน์ได้ ซึ่งกรรมวิธีในการผลิตมิได้ซับซ้อนมากนัก และถือเป็นการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรไม่ให้เสียหาย รวมทั้งยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างงาน และรายได้ให้กับเกษตรกร ดังนั้น จึงเห็นว่า การสนับสนุนให้คนไทยหรือเกษตรกรไทยทำการผลิตสุราประเภทไวน์ จะเป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมอาชีพให้กับคนไทย เพื่อก่อให้เกิดการสร้างงานให้กับคนไทย และสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนสามารถลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้าสุราชนิดดังกล่าวที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

คณะอนุกรรมการฯ มีเจตนารมณ์ที่ต้องการเคลื่อนไหวผลักดัน ให้การผลิตไวน์เป็นอาชีพเสริมรายได้ให้กับเกษตรกร ซึ่งถือเป็นทางเลือกหนึ่งในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลทางการเกษตรสำหรับเกษตรกรที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ให้สามารถประกอบอาชีพดังกล่าวได้อย่างเสรีมากขึ้น ซึ่งพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในวงกว้าง

แต่การผลิตและจำหน่ายไวน์ ได้เกิดประเด็นปัญหาสำคัญเนื่องจากการผลิตสุราแช่ต้องถูกควบคุมดูแลภายใต้กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ซึ่งมีได้เปิดโอกาสให้เกษตรกรรายย่อยสามารถทำการผลิตและจำหน่ายได้ แม้วามติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 ได้มีการผ่อนคลายการเปิดเสรีการผลิตและจำหน่ายสุราแช่มากยิ่งขึ้น แต่ก็ยังเกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของเกษตรกรรายย่อย จากกรณีที่มีความพยายามผลักดันให้มีการผ่อนคลายการเปิดเสรีในการผลิตและจำหน่ายไวน์ จนกระทั่งเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับหลักการในการสนับสนุนเกษตรกรรายย่อยผลิตและจำหน่ายไวน์ได้เสรีเพิ่มขึ้น โดยมีการออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544 ซึ่งปัญหาและอุปสรรคได้คลี่คลายดีขึ้นมากแต่ยังมีปัญหาที่มิข้อสังเกตสำหรับการแก้ไขในประเด็นที่สมควรให้มีการลดภาษีสรรพสามิต การช่วยเหลือ

เกษตรกรในการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสุราแช่ การจัดตั้งหน่วยงานให้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบและรับรองคุณภาพมาตรฐานไวน์เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของตลาดผู้บริโภค การสนับสนุนการพัฒนาไวน์ของไทยที่มีความหลากหลายที่ผลิตจากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรหลายชนิดเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับรสนิยมของตลาดในแต่ละท้องที่ การสนับสนุนในการออกแบบผลิตภัณฑ์และการติดฉลาก การสนับสนุนในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้คนไทยและชาวต่างประเทศรู้จักไวน์ไทย

6.2 ข้อเสนอแนะ

ผลการพิจารณาเห็นควรเสนอให้กระทรวงการคลัง โดยกรมสรรพสามิตพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอ ดังนี้

1) การขออนุญาตผลิตและจำหน่ายไวน์ ควรขยายเพิ่มเติมไปสู่กลุ่มแม่บ้าน ซึ่งปัจจุบันยังไม่เป็นนิติบุคคล แต่คาดว่าจะเป็นิติบุคคลในอนาคต ตามที่รัฐบาลจะผลักดันร่างกฎหมายวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งการอนุญาตควรครอบคลุมถึงเกษตรกรรายย่อยหรือเกษตรกรรายเดี่ยวด้วย

2) การควบคุมคุณภาพมาตรฐานผลผลิตไวน์ กรณีของเกษตรกรรายย่อยเห็นสมควรใช้วิธีการตรวจสอบปลายทางตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่เน้นการตรวจสอบตามเกณฑ์ เพื่อให้เกิดหลักประกันความปลอดภัยของผู้บริโภคแทนการใช้เกณฑ์มาตรฐานทางอุตสาหกรรมที่มีระเบียบในการตรวจสอบทุกขั้นตอนการผลิต หรือเน้นการตรวจสอบแบบย้อนกลับได้ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูง

3) ควรพิจารณาสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันที่ทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานไวน์สุราแช่ โดยอาจจะมอบหมายให้สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร ซึ่งจะมีความพร้อมรับไปดำเนินการให้บังเกิดผลต่อไป

4) ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานไวน์ของเกษตรกรรายย่อย รัฐบาลควรจัดตั้งงบประมาณเพื่ออุดหนุนให้ส่วนราชการที่มีความพร้อม อาทิ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์บริการ กรมวิชาการเกษตร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีอุปกรณ์พร้อมที่จะทำการตรวจสอบ ให้บริการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานไวน์ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายกับเกษตรกรรายย่อย

5) ภาวะภาษีสรรพสามิตไวน์ ควรปรับลดอัตราภาษีให้เหลือน้อยที่สุดหรือยกเว้นภาษีสำหรับการผลิตไวน์ของเกษตรกรรายย่อยที่มีกำลังการผลิตต่ำกว่าปีละ 1,000 ลิตร เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกิดความทัดเทียมในด้านการตลาดของผู้บริโภคสุรา เมื่อเปรียบเทียบกับการบริโภคสุราชนิดอื่น ตลอดจนเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของเกษตรกรที่อยู่ในฐานะผู้ผลิต ส่วนการจัด

เก็บภาษีสรรพสามิตควรจัดเก็บโดยวิธีการคำนวณจากดีกรีแอลกอฮอล์เพียงทางเดียว เพื่อไม่ให้เกิดการระภาษีกับเกษตรกรที่สูงนัก และควรพิจารณาขบวนการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตให้กับเกษตรกรรายย่อยในระยะเริ่มต้นเป็นเวลา 3 ปี และหลังจากนั้นเชื่อว่าเกษตรกรผู้ผลิตไวน์ จะมีความสามารถในการเสียภาษีสรรพสามิตตามเกณฑ์ปกติ

6) ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อชี้แจงให้ประชาชนเกิดความเข้าใจอย่างทั่วถึง และเกิดการยอมรับในการปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการในเรื่องของการเสียภาษีสรรพสามิต รวมทั้งภาระภาษีอื่น ๆ ด้วย

7) รัฐบาลควรรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้คนไทย และชาวต่างประเทศได้รู้จักกับไวน์ไทยที่มีความหลากหลายในแต่ละประเภทและรสชาติไวน์ที่ผลิตจากพืชผลทางการเกษตรชนิดต่างๆ และเป็นไวน์ที่มีคุณภาพทัดเทียมกับไวน์ต่างประเทศ

8) รัฐบาลควรสนับสนุนเกษตรกรไทยในการลงทุนพัฒนาผลผลิตไวน์ให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการสนับสนุนการออกแบบ การติดฉลาก เพื่อสร้างค่านิยมในการบริโภคไวน์ไทย

ภาคผนวก

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

กองกรรมมาธิการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รับที่ ๒๐๙๓ / ๒๕๔๔

วันที่ ๒๘ / ๑๑ / ๒๕๔๔

ส่งไปยัง.....สำนักงาน.....ดำเนินการ

ที่ทำการกำนันตำบลคลองกระเจง
อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

ที่พิเศษ / 2544

24 ตุลาคม 2544

เรื่อง ร้องขอความช่วยเหลือให้มีการผลิตไวน์ได้ถูกต้อง

เรียน ประธานกรรมมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

กระผม นายสมิง ไก่แก้ว กำนันตำบลคลองกระเจง ขอร้องทุกข์ต่อทนายเรื่องการค้าขาย การของกลุ่มแม่บ้านคลองกระเจง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ที่ได้ผลิตไวน์จากผลไม้ จนมีเสียงเป็นที่นิยมดีมีกันเป็นจำนวนมาก แต่การผลิตไวน์เป็นการผิดระเบียบกฎหมายสุรา และเป็นปัญหาของกลุ่มแม่บ้านคลองกระเจง ที่เป็นผู้ผลิตไวน์ กระผมขอเรียนว่าในพื้นที่ตำบลคลองกระเจงส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนผลไม้ แต่ผลไม้ขายได้ราคาไม่ดีและมีมากจนเหลือและเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ทางกลุ่มโดยการแนะนำจากราชการให้มีการแปรรูปผลไม้ให้เป็นสินค้าที่เก็บไว้ได้นานและขายได้ราคาดีขึ้น และการผลิตไวน์ทางกลุ่มก็ทำมาหลายปีแล้ว จนได้รับรางวัลชนะเลิศระดับจังหวัดและรางวัลอื่น ๆ อีกหลายประเภทที่มีการประกวดทุกครั้ง แต่เนื่องจากการผลิตไวน์ทางกลุ่มทราบว่าเป็นการผิดระเบียบกฎหมายสุราที่ไม่ได้รับการอนุญาต ซึ่งบางครั้งก็ทราบว่าทางสรรพสามิตจะเข้าไปจับกุม จนต้องหยุดกิจการไปบ้างเพราะกลัวจะถูกจับ ทางกลุ่มได้เคยไปติดต่อขออนุญาตจากทางสรรพสามิตแล้ว ก็ได้รับฟังคำตอบและเข้าใจถึงระเบียบขั้นตอนแล้ว ปรากฏว่าไม่สามารถทำได้เพราะต้องใช้เงินลงทุนสูงมาก ต้องมีที่ปลูกสร้างโรงเรือนที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ ซึ่งกระผมเห็นว่าเป็นการเขียนกฎระเบียบสำหรับนายทุนที่มีเงินลงทุนสูง มิได้เปิดโอกาสให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเลย ทั้ง ๆ ที่สามารถผลิตได้รสชาติดีไม่แพ้ต่างชาติ นอกจากเป็นการถนอมอาหารและทำให้สินค้ามีราคาสูงขึ้นแล้ว ยังเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับราษฎรอีกด้วย

อนึ่ง อดีตนายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย เมื่อครั้งเดินทางมาปฏิบัติภารกิจที่จังหวัดสุโขทัย ก็ได้เคยชิมไวน์ที่ผลิตจากผลไม้ที่กลุ่มแม่บ้านคลองกระเจงผลิตขึ้น และชมว่าเป็นไวน์ที่มีรสชาติดีไม่แพ้ไวน์ที่ผลิตจากต่างประเทศเลย

ฉะนั้น จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดช่วยเหลือกลุ่มแม่บ้านคลองกระเจง ได้มีโอกาสผลิตไวน์ที่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมายด้วย กรุณาช่วยผลักดันให้พวกกระผมมีโอกาสนำสินค้าไวน์ที่ผลิตโดยภูมิปัญญาของท้องถิ่นนำออกสู่ตลาดไปจำหน่ายแข่งขันกับไวน์จากต่างประเทศด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาช่วยเหลือให้มีการผลิตไวน์ที่ถูกต้องต่อไปด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง พร้อมนี้สมาชิกกลุ่มฯ ได้ลงลายมือชื่อมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมิง ไก่แก้ว)

กำนันตำบลคลองกระเจง

อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

1/สมิง ประธานกลุ่มแม่บ้าน

- สมิง

- สมิง

๒๕ ต.ค. ๔๔

- สำเนา -

ประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2543
(ฉบับที่ 2)

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 เห็นชอบนโยบายการบริหารงานสุรา หลังปี 2542 สำหรับการผลิตสุราแช่ เช่น กะแช่หรือน้ำตาลเมา ซึ่งทำจากวัตถุดิบจำพวกน้ำตาล และอุ น้ำขาวหรือสาโท ซึ่งทำจากวัตถุดิบจำพวกข้าว อันเป็นสุราแช่พื้นเมืองของไทยและสุราแช่อื่น นอกจากสุราผลไม้และเบียร์ ว่าควรจะได้รับ การสนับสนุน โดยจัดให้เป็นระบบขึ้นอีกต่างหาก เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการและแนวทางในการควบคุมดูแลได้ กระทรวงการคลังจึงออกประกาศกำหนด วิธีการบริหารงานสุราสำหรับสุราแช่พื้นเมืองของไทยและสุราแช่อื่นนอกจากสุราผลไม้และเบียร์ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่ พ.ศ. 2543 ไว้ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1

การก่อสร้างโรงงานสุราแช่พื้นเมืองและสุราแช่อื่นนอกจากสุราผลไม้และเบียร์

ข้อ 1 ให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างโรงงานสุราแช่พื้นเมืองและสุราแช่อื่นนอกจากสุราผลไม้และเบียร์ และผู้ได้รับอนุญาตให้ทำและขายส่งสุราแช่พื้นเมืองและสุราแช่อื่นนอกจากสุราผลไม้และเบียร์ ซึ่งเป็นคู่สัญญากับกรมสรรพสามิตอยู่ในวันที่ออกประกาศนี้ ดำเนินการก่อสร้างโรงงานสุราและเป็นผู้ทำ และขายส่งสุราต่อไป ตามเงื่อนไขแห่งสัญญาที่มีอยู่กับกรมสรรพสามิต

ข้อ 2 ผู้ขออนุญาตก่อสร้างโรงงานสุรารายใหม่ต้องเป็นสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น และมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการผลิตและจำหน่ายสุราแช่พื้นเมือง

ข้อ 3 ผู้ขออนุญาตก่อสร้างโรงงานสุราต้องยื่นคำขออนุญาตสร้างโรงงานสุราพร้อมด้วยแผนผังสังเขปแสดงสถานที่ตั้งโรงงานสุรา การก่อสร้างโรงงานสุรา การติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตสุรา และการปลูกสร้างอาคารและโรงเรือน ต่ออธิบดีกรมสรรพสามิต

ในกรณีที่จะมีการดัดแปลงแก้ไขต่อเติมอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่แล้วอื่นใด ให้เป็นโรงงานสุราแช่พื้นเมืองหรือสุราแช่อื่นนอกจากสุราผลไม้และเบียร์ ให้ยื่นขออนุญาตพร้อมด้วยแผนผังสังเขปแสดงสถานที่ตั้งโรงงานสุรา การติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตสุรา และการปลูกสร้างอาคารและโรงเรือน ต่ออธิบดีกรมสรรพสามิตก่อนดำเนินการเช่นเดียวกับการก่อสร้างโรงงานสุรา

สถานที่ตามวรรคแรกและวรรคสอง ต้องแยกออกต่างหากจากที่อยู่อาศัยโดยชัดเจนและต้องตั้งอยู่ในทำเลและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีบริเวณและพื้นที่เพียงพอที่จะผลิตสุราแช่พื้นเมืองและสุราแช่อื่นนอกจากสุราผลไม้และเบียร์ โดยไม่อาจก่อให้เกิดอันตราย เหตุเดือดร้อนรำคาญ หรือความเสียหายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นด้วย

ข้อ 4 เมื่อได้รับหนังสือแจ้งการอนุญาตพร้อมทั้งร่างสัญญาว่าด้วยการก่อสร้างโรงงานสุราจากกรมสรรพสามิตแล้ว ผู้ขออนุญาตจะต้องมีหนังสือตอบรับให้กรมสรรพสามิตทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ และต้องทำสัญญาดังกล่าวกับกรมสรรพสามิตภายใน 6 เดือน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งการอนุญาต

ข้อ 5 ผู้รับอนุญาตจะต้องเสนอแบบแปลนแผนผังการก่อสร้างโรงงานสุรา การติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตสุรา การปลูกสร้างอาคารและโรงเรือน และอื่น ๆ พร้อมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับระบบการกำจัดน้ำเสีย และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด ต่ออธิบดีกรมสรรพสามิตภายในกำหนดเวลา 8 เดือน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งการอนุญาต

หากกรมสรรพสามิตให้ผู้รับอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงข้อเสนอดังกล่าวในวรรคแรกประการใด ผู้รับอนุญาตจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ และยื่นต่อกรมสรรพสามิตภายในกำหนด 4 เดือน นับแต่วันได้รับแจ้งให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง

ข้อ 6 ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินการก่อสร้างโรงงานสุราให้แล้วเสร็จ พร้อมทั้งจะดำเนินการผลิตสุราได้ภายในกำหนดไม่เกิน 36 เดือน นับแต่วันที่ทำสัญญากับกรมสรรพสามิต และต้องแจ้งเป็นหนังสือให้กรมสรรพสามิตทราบล่วงหน้าก่อนเปิดดำเนินการไม่น้อยกว่า 15 วัน

ข้อ 7 ผู้รับอนุญาตจะมีเครื่องกลั่นสุรภายในบริเวณโรงงานสุราไม่ได้

ข้อ 8 ถ้าผู้ขออนุญาตหรือผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในส่วนที่ 1 นี้ ให้ถือว่าสละสิทธิ์การก่อสร้างโรงงานสุรา และจะเรียกร้องค่าทดแทนความเสียหายใด ๆ จากทางราชการไม่ได้ทั้งสิ้น

ข้อ 9 กำหนดเวลาใด ๆ ที่กำหนดไว้ในส่วนที่ 1 นี้ ถ้าอธิบดีกรมสรรพสามิตเห็นเป็นการสมควรอาจเปลี่ยนแปลงกำหนดเวลาตามความจำเป็นแก่กรณีได้

ส่วนที่ 2

การทำและขายส่งสุราแช่พื้นเมืองและสุราแช่อื่นนอกจากสุราผลไม้และเบียร์

ข้อ 10 ก่อนดำเนินการทำและขายส่งสุรา ผู้รับอนุญาตให้ก่อสร้างโรงงานสุราต้องทำสัญญาว่าด้วยการอนุญาตให้ทำและขายส่งสุรากับกรมสรรพสามิต ตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนด

ข้อ 11 ผู้รับอนุญาตทำและขายส่งสุราจะต้องใช้วัตถุดิบและกรรมวิธีการผลิตสุรา ตามที่กรมสรรพสามิตเห็นชอบ และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้สุราหรือแอลกอฮอล์ที่ผลิตได้จากโรงงานสุราแห่งอื่นไปใช้ปรุงแต่งสุราของตน ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมสรรพสามิตก่อนเช่นเดียวกัน

ข้อ 12 สุราที่ผลิตได้แล้วก่อนนำออกจากโรงงานสุรา ผู้รับอนุญาตจะต้องส่งตัวอย่างให้กรมสรรพสามิตทำการตรวจวิเคราะห์คุณภาพก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะนำออกจากโรงงานสุราได้ เว้นแต่อธิบดีกรมสรรพสามิตจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ข้อ 13 ผู้รับอนุญาตต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการตรวจสอบและควบคุมปริมาณน้ำสุราที่ผลิตได้ตามที่กรมสรรพสามิตกำหนด

ข้อ 14 ในการใช้ภาชนะบรรจุสุรา รวมตลอดถึงการใช้ฉลากปิดภาชนะบรรจุสุราทุกชนิด ต้องได้รับอนุญาตจากกรมสรรพสามิตก่อน

ข้อ 15 ผู้รับอนุญาตต้องแจ้งราคาขาย ณ โรงงานสุรา รวมทั้งเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ผู้ซื้อสุราชำระให้หรือให้ด้วยประการใด ๆ โดยแจ้งให้กรมสรรพสามิตทราบตามแบบ และระยะเวลาที่กรมสรรพสามิตกำหนด และหลังจากชำระภาษีสุราแล้วผู้รับอนุญาตจึงมีสิทธินำสุราออกจากโรงงานสุราเพื่อจำหน่ายได้ทั่วราชอาณาจักร

ข้อ 16 ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องขอรับใบอนุญาตทำสุราประจำปี และปฏิบัติตามกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องทุกประการ

ข้อ 17 ผู้รับอนุญาตนอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสุราแล้ว ยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และกฎหมายอื่น ๆ ที่มีอยู่ หรือที่จะประกาศใช้ในภายหน้า รวมทั้งต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาว่าด้วยการอนุญาตให้ทำและขายส่งสุราตามที่กรมสรรพสามิตกำหนดด้วย

ส่วนที่ 3

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 18 เงินค่าภาษีสุรา เงินประกันการปฏิบัติตามสัญญา เงินค่าปรับตามสัญญาและเงินอื่นๆ ให้ปฏิบัติการรับ การนำส่ง และการนำฝาก ตามระเบียบที่กรมสรรพสามิตและกรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ 19 การปฏิบัติอย่างอื่นที่มีได้กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้กรมสรรพสามิตวางระเบียบเพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายได้

ข้อ 20 ถ้ามีปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการบริหารงานสุรา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2543

(ลงชื่อ) ธารินทร์ นิมมานเหมินท์
(นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำเนาถูกต้อง

๙๖๙

(นางสาวรส ประเสริฐไทย)
เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7

- สำเนา -

ประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. ๒๕๔๔
(ฉบับที่ ๓)

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เห็นชอบนโยบายสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนโดยการส่งเสริมการผลิตสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมือง และผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี อันเป็นการพัฒนาผลผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และฟื้นฟูเศรษฐกิจสร้างรายได้แก่ชุมชน ตลอดจนสนับสนุนสิทธิพื้นฐานและเสรีภาพในการประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ กระทรวงการคลังจึงออกประกาศกำหนดวิธีการบริหารงานสุราสำหรับสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมือง และผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี เพิ่มเติมไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“สุราแช่และผลิตภัณฑ์” หมายความว่า สุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมือง และผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี

“สถานที่ทำสุรา” หมายความว่า โรงงานสุราตามพระราชบัญญัติสุรา

พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๒ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการทำและขายสุราตามประกาศนี้ ให้ใช้บังคับกับกรณีดังต่อไปนี้

๒.๑ การทำและขายสุราแช่และผลิตภัณฑ์ แต่ไม่รวมถึงการทำและขายสุราแช่ชนิดเบียร์

๒.๒ สถานที่ทำสุราที่ใช้เครื่องจักรต้องมีกำลังรวมต่ำกว่าห้าแรงม้า หรือใช้คนงานน้อยกว่าเจ็ดคน หรือ กรณีที่ใช้เครื่องจักรและคนงาน เครื่องจักรต้องมีกำลังรวมต่ำกว่าห้าแรงม้าและคนงานต้องน้อยกว่าเจ็ดคน

ส่วนที่ ๑

การก่อสร้างสถานที่ทำสุราแช่และผลิตภัณฑ์

ข้อ ๓ ผู้ขออนุญาตต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓.๑ เป็นสหกรณ์

๓.๒ เป็นกลุ่มบุคคลธรรมดาผู้มีสัญชาติไทยตามกฎหมายเกี่ยวกับ

วิสาหกิจชุมชน

๓.๓ เป็นกลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

พ.ศ.๒๕๕๒ และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ที่สถานที่ทำสุราตั้งอยู่ขณะที่ขออนุญาต

๓.๔ เป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่มีผู้ถือหุ้นทุกคนมีสัญชาติไทย และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ที่สถานที่ทำสุราตั้งอยู่ขณะที่ขออนุญาต

ข้อ ๔ ผู้ขออนุญาตต้องยื่นคำขออนุญาตสร้างสถานที่ทำสุรา พร้อมด้วยแผนผังสังเขปแสดงสถานที่ตั้งและการติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์การทำสุราต่ออธิบดีกรมสรรพสามิต สรรพสามิตจังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

สถานที่ดังกล่าวต้องแยกออกจากส่วนที่ใช้อาศัยโดยชัดเจน และต้องตั้งอยู่ในทำเลและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีบริเวณและพื้นที่เพียงพอที่จะทำสุราโดยไม่ก่อให้เกิดอันตราย เหตุเดือดร้อนรำคาญ หรือความเสียหายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นด้วย

ข้อ ๕ เมื่อได้รับหนังสือแจ้งอนุญาตจากกรมสรรพสามิตแล้ว ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินการทำสุรภายในระยะเวลาที่กำหนดในหนังสืออนุญาต แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสี่สิบสี่เดือน โดยผู้รับอนุญาตต้องแจ้งเป็นหนังสือให้กรมสรรพสามิตทราบล่วงหน้าก่อนเปิดดำเนินการไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ถ้าผู้ขออนุญาตหรือผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ข้างต้นให้ถือว่าสละสิทธิการได้รับอนุญาตทำสุรา และจะเรียกร้องค่าทดแทนความเสียหายใด ๆ จากทางราชการไม่ได้

ข้อ ๖ ผู้รับอนุญาตจะมีเครื่องกลั่นสุรภายในบริเวณสถานที่ทำสุราไม่ได้

ส่วนที่ ๒

การทำและขายสุราแช่และผลิตภัณฑ

ข้อ ๗ ก่อนดำเนินการทำและขายสุรา ผู้รับอนุญาตต้องทำสัญญาว่าด้วยการอนุญาตให้ทำและขายสุรากับกรมสรรพสามิต ตามแบบและเงื่อนไขที่กรมสรรพสามิตกำหนด ทั้งนี้ ผู้รับอนุญาตมีสิทธิที่จะขายส่งและขายปลีกสุรานั้นได้

ข้อ ๘ สุราแช่และผลิตภัณฑตามหลักเกณฑ์นี้ จะต้องทำขึ้นโดยวิธีการดังต่อไปนี้

๘.๑ นำวัตถุดิบซึ่งเป็นผลไม้ หรือน้ำผลไม้ หรือผลผลิตทางการเกษตรใด ๆ ไปหมักกับเชื้อสุราให้มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี

๘.๒ กรณีนำสุราแช่ที่ได้ตาม ๘.๑ ไปผสมกับสุรากลั่นแล้วมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี

ข้อ ๙ สุราแช่และผลิตภัณฑที่ผลิตได้แล้วก่อนนำออกจากสถานที่ทำสุรา ผู้รับอนุญาตจะต้องส่งตัวอย่างให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพื่อทำการตรวจวิเคราะห์คุณภาพก่อน ดังต่อไปนี้

๙.๑ กรมสรรพสามิต กรมวิชาการเกษตร สถาบันราชภัฏ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

๙.๒ หน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนที่กรมสรรพสามิตให้ความเห็นชอบ

สำหรับค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพสุราดังกล่าว ให้ผู้รับอนุญาตเป็นผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๑๐ คุณลักษณะของน้ำสุราที่จะผ่านการตรวจวิเคราะห์คุณภาพได้จะต้องมีแรงแอลกอฮอล์ ปริมาณเมทิลแอลกอฮอล์ วัตถุเจือปนอาหาร และสารปนเปื้อนในน้ำสุราไม่เกินมาตรฐานที่กระทรวงอุตสาหกรรมประกาศกำหนด

ข้อ ๑๑ สุราแช่และผลิตภัณฑที่จะนำออกจากสถานที่ทำสุราต้องบรรจุในภาชนะซึ่งต้องมีความเหมาะสม สะอาด ปิดให้สนิท และไม่ทำปฏิกิริยากับสุราและผลิตภัณฑที่บรรจุนั้น และสามารถปิดแสดมปสุราที่ปากภาชนะบรรจุได้

ข้อ ๑๒ ฉลากที่ใช้ปิดภาชนะบรรจุนั้น อย่างน้อยต้องมีข้อความ ดังต่อไปนี้

- ๑๒.๑ ชนิดสุรา
- ๑๒.๒ ชื่อสุรา
- ๑๒.๓ ชื่อผู้ได้รับอนุญาต
- ๑๒.๔ ที่ตั้งของสถานที่ทำสุรา
- ๑๒.๕ ส่วนประกอบหลัก หรือ วัตถุดิบที่ใช้ทำสุรานั้น
- ๑๒.๖ แรเงแอลกอฮอล์
- ๑๒.๗ ขนาดบรรจุ
- ๑๒.๘ วันเดือนปีที่บรรจุ
- ๑๒.๙ ค่าเตือนตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ข้อ ๑๓ ผู้รับอนุญาตต้องแจ้งราคาขาย ณ สถานที่ทำสุรารวมทั้งเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ผู้ซื้อชำระให้หรือให้ด้วยประการใด ๆ โดยแจ้งให้อธิบดีกรมสรรพสามิต สรรพสามิตจังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทราบ ตามแบบและระยะเวลาที่กรมสรรพสามิตกำหนด

ข้อ ๑๔ ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประจำปี และปฏิบัติตามกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับค่าธรรมเนียมและภาษีสุรา

ข้อ ๑๕ การเสียภาษีสุรา ให้กระทำโดยการปิดแสตมป์สุราที่ภาชนะบรรจุสุรา โดยไม่ต้องรอให้มีการขนส่งออกจากสถานที่ทำสุรา ทั้งนี้ภายใต้การควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๖ ผู้รับอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และ ข้อ ๑๕ จึงมีสิทธินำสุราแช่และผลิตภัณฑ์ออกจากสถานที่ทำสุราเพื่อจำหน่ายได้ทั่วราชอาณาจักร เว้นแต่อธิบดีกรมสรรพสามิตสั่งการเป็นอย่างอื่น หรือกรณีที่น่าสุราแช่และผลิตภัณฑ์ออกจากสถานที่ทำสุราเพื่อใช้เป็นตัวอย่าง ตามข้อ ๙

ส่วนที่ ๓
เปิดเตล็ด

ข้อ ๑๗ เงินค่าภาษีสุรา เงินประกันการปฏิบัติตามสัญญา เงินค่าปรับตามสัญญาและเงินอื่นใด ๆ ให้ปฏิบัติการรับ การนำส่ง และการนำฝาก ตามระเบียบที่กรมสรรพสามิต และ กรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๑๘ การขออนุญาตก่อสร้างโรงงานผลิตและการทำและขายส่งที่เป็นการประกอบกิจการขนาดใหญ่ หรือไม่เป็นไปตามเงื่อนไขให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเดิมที่กระทรวงการคลังได้กำหนดไว้ก่อนแล้ว ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ.๒๕๔๓ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๓

ข้อ ๑๙ ผู้รับอนุญาตต้องทำบัญชีแสดงผลการทำสุรา การใช้ และการนำวัตถุดิบเข้ามาในสถานที่ทำสุรา ตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนด โดยยื่นบัญชีตามแบบดังกล่าวทุกเดือนต่อกรมสรรพสามิต หรือสำนักงานสรรพสามิตจังหวัดที่ตั้งสถานที่ทำสุรา ภายในวันที่สิบของเดือนถัดไป

ข้อ ๒๐ การปฏิบัติอย่างอื่นที่มีได้กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้กรมสรรพสามิตวางระเบียบเพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายได้

ข้อ ๒๑ ถ้ามีปัญหาอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการบริหารงานสุรา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๒๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๔

สำเนาถูกต้อง

(ลงชื่อ) สมคิด จาตุศรีพิทักษ์
(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(นางสาวแพรวพรรณ พิกอ่อน)
เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต ๖

- ตำนานา -

คำสั่งกรมสรรพสามิต

ที่ 638/2544

เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่หรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาค
ปฏิบัติราชการแทน (ฉบับที่ 9)

ตามที่ได้ออกคำสั่งกรมสรรพสามิต ที่ 166/2539 เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่หรือมอบหมายให้
ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาคปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 และฉบับแก้ไข
เพิ่มเติมรวม 8 ฉบับ ไปแล้ว นั้น

เนื่องจากได้มีประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3)
ลงวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2544 กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการขออนุญาตทำและขายสุราแช่ชนิดสุราผลไม้
สุราแช่พื้นเมือง และสุราแช่อื่นนอกจากเบียร์ ตามนโยบายส่งเสริมชุมชนผลิตสุราแช่ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติ
ราชการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 (7)
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ประกอบกับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493
อธิบดีกรมสรรพสามิตจึงมอบอำนาจหน้าที่หรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาคปฏิบัติ
ราชการแทนในเขตอำนาจที่รับผิดชอบเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

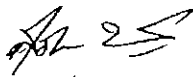
ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 3.1.9 และ 3.1.10 ในข้อ 3 แห่งคำสั่งกรมสรรพสามิต ที่ 166/2539
ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพสามิต ที่ 422/2540 ลงวันที่ 17 กันยายน
พ.ศ. 2540

“3.1.9 ออกใบอนุญาตให้ทำสุรตามาตรา 5 เฉพาะการทำสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมือง
และสุราแช่อื่นนอกจากเบียร์ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3)
ลงวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2544

3.1.10 ลงนามในสัญญาว่าด้วย การทำและขายสุราแช่และผลิตภัณฑ์ เฉพาะที่ทำขึ้นตาม
ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2544”
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2544

ตำนานาคูต้อง

(นายสุชีพ นาคคำ)

นิติกร 5

(ลงชื่อ) วีระชัย ตันติกุล

(นายวีระชัย ตันติกุล)

อธิบดีกรมสรรพสามิต

- สำเนา -

คำสั่งกรมสรรพสามิต

ที่ 639/2544

เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่หรือมอบหมายให้สรรพสามิตจังหวัด
มีอำนาจหน้าที่ (ฉบับที่ 4)

เพื่อให้การปฏิบัติราชการกรมสรรพสามิตเป็นไปด้วยความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ
อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงการคลัง และประกาศ
กรมสรรพสามิต ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติดังกล่าว อธิบดีกรมสรรพสามิตจึงออกคำสั่งไว้ดังต่อไปนี้
ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (9) และ (10) ของข้อ 2 แห่งคำสั่งกรมสรรพสามิตที่ 364/2539
ลงวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2539 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพสามิตที่ 33/2542 ลงวันที่ 19 มกราคม
พ.ศ. 2542

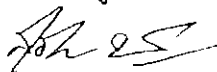
“(9) พิจารณาอนุมัติให้ก่อสร้างสถานที่ทำสุรา เมื่อการขออนุญาตนั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนด
ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม
พ.ศ. 2544

(10) พิจารณาราคาขาย ณ โรงงานสุรา (สถานที่ทำสุรา) เพื่อใช้เป็นมูลค่าในการคำนวณภาษี
และพิจารณาอนุญาตให้นำสุราออกจำหน่ายหลังจากได้ปฏิบัติตามกฎหมายและสัญญาเรียบร้อยแล้ว เฉพาะ
การทำสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมืองและสุราแช่อื่นนอกจากเบียร์ ตามประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2544”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2544

สำเนาถูกต้อง

(นายสุชีพ นาคคำ)

นิติกร 5

(ลงชื่อ) วีระชัย ตันติกุล

(นายวีระชัย ตันติกุล)

อธิบดีกรมสรรพสามิต

(สำเนา)

กรมสรรพสามิต
ที่ กค 0712/ว 490

กรมสรรพสามิต

ถนนนครไชยศรี กรุงเทพฯ 10300

21 ธันวาคม 2544

เรื่อง แนวปฏิบัติการพิจารณาอนุญาตให้ทำและขายสุราแช่ตามนโยบายสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำขออนุญาตก่อสร้างสถานที่ทำสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมือง และผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี ตามนโยบายสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน
 2. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไวน์ มอก. 2089-2544
 3. แบบรายงานผู้ยื่นขออนุญาตก่อสร้างสถานที่ทำสุราแช่ และการลงนามในสัญญา
 4. แบบแจ้งราคาขายสุรา ณ โรงงานสุรา
 5. คู่มือการคำนวณภาษีสุรา

ด้วยกระทรวงการคลังได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ.2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ.2544 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการทำและขายสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมือง และผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี ตามนโยบายสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนของรัฐบาล

ฉะนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ ผู้ขออนุญาต กรมสรรพสามิตจึงกำหนดแนวปฏิบัติในการพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานสรรพสามิตภาค และสำนักงานสรรพสามิตจังหวัดดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การอนุญาตให้ก่อสร้างสถานที่ทำสุรา

1.1 เมื่อสรรพสามิตจังหวัดได้รับคำขออนุญาตก่อสร้างสถานที่ทำสุราแช่ฯ ตามนโยบายสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน (สิ่งที่ส่งมาด้วย 1) ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ แนบคำขอ ตรวจสอบคุณสมบัติ และอำนาจในการลงนามของผู้ขออนุญาต ตรวจสอบประเภทสุราที่จะ ผลิตต้องเป็นสุราแช่ ยกเว้นเบียร์ ขนาดกิจการที่ใช้เครื่องจักรต้องมีกำลังรวมต่ำกว่าห้าแรงม้า หรือใช้ คนงานน้อยกว่าเจ็ดคน หรือกรณีใช้เครื่องจักรและคนงาน เครื่องจักรต้องมีกำลังรวมต่ำกว่าห้าแรงม้า และ คนงานต้องน้อยกว่าเจ็ดคน และตรวจสอบแบบแปลนแผนผังสถานที่ทำสุราว่าต้องแยกออกต่างหากจาก ส่วนที่ใช้อยู่อาศัยโดยชัดเจน และต้องตั้งอยู่ในทำเลและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีบริเวณและพื้นที่ เพียงพอที่จะทำสุราโดยไม่ก่อให้เกิดอันตราย เหตุเดือดร้อนรำคาญ หรือความเสียหายต่อบุคคลหรือ ทรัพย์สินของผู้อื่นด้วย

1.2 ให้สรรพสามิตจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการไปตรวจสอบสถานที่ที่จะก่อสร้างว่ามีความเหมาะสมและถูกต้องหรือไม่ และให้บันทึกผลการตรวจสอบเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาอนุญาตต่อไป

1.3 เมื่อพิจารณาเอกสารและตรวจสอบสถานที่ตามข้อ 1.2 แล้ว เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างสถานที่ทำสุราแช่ได้ ให้สรรพสามิตจังหวัดอนุญาตให้ก่อสร้างได้ และให้แจ้งในหนังสืออนุญาตว่าต้องดำเนินการทำสุรารายในระยะเวลาตามคำขอ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 24 เดือน โดยผู้รับอนุญาตต้องแจ้งเป็นหนังสือให้สรรพสามิตจังหวัดทราบล่วงหน้าก่อนเปิดดำเนินการไม่น้อยกว่า 15 วัน ทั้งนี้ ให้ส่งสำเนาหนังสืออนุญาตให้ สำนักงานสรรพสามิตภาคและ กรมสรรพสามิตแห่งละ 1 ชุด ด้วย

2. การอนุญาตให้เปิดดำเนินการทำสุรา

2.1 เมื่อผู้รับอนุญาตแจ้งว่าได้ทำการก่อสร้างสถานที่ทำสุราเสร็จเรียบร้อยพร้อมที่จะเปิดดำเนินการทำสุราแล้ว ให้สรรพสามิตจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการไปตรวจสอบสถานที่ทำสุราพร้อมบันทึกผลการตรวจสอบไว้เป็นหลักฐาน และรายงานให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานสรรพสามิตภาคทราบ เพื่อประกอบการพิจารณาสำหรับการทำสัญญาต่อไป

2.2 ให้สรรพสามิตจังหวัดส่งร่างสัญญาที่จะลงนามพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้รับอนุญาตเป็นผู้แจ้งนัดวันเพื่อลงนามในสัญญา การลงนามในสัญญาให้ดำเนินการ ณ สำนักงานสรรพสามิตจังหวัด โดยให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานสรรพสามิตภาคปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นผู้ลงนามในสัญญา ทั้งนี้ สัญญาให้ทำขึ้น 3 ฉบับ เก็บรักษาไว้ที่ผู้รับอนุญาต 1 ฉบับ สำนักงานสรรพสามิตจังหวัด 1 ฉบับ ส่งให้กรมสรรพสามิต 1 ฉบับ และให้ส่งสำเนาหนังสือสัญญาให้สำนักงานสรรพสามิตภาค 1 ฉบับ

2.3 เมื่อได้ทำสัญญาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้รับอนุญาตต้องยื่นเรื่องขอใบอนุญาตทำสุราตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พร้อมชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ณ สำนักงานสรรพสามิตจังหวัด และให้สรรพสามิตจังหวัดเสนอผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานสรรพสามิตภาคปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมสรรพสามิตออกใบอนุญาตให้ทำสุราดังกล่าวต่อไป

สำหรับการขอใบอนุญาตให้ทำเชื้อสุราสำหรับหรือเพื่อใช้ในสถานที่ทำสุราให้ยื่นขอ ณ สำนักงานสรรพสามิตจังหวัด และให้สรรพสามิตจังหวัดดำเนินการออกใบอนุญาต

3. การอนุญาตให้ทำสุราออกขาย

3.1 เมื่อผู้รับอนุญาตส่งตัวอย่างสุราแช่ที่ทำได้ให้ตรวจวิเคราะห์คุณภาพ ให้สรรพสามิตจังหวัดดำเนินการส่งกรมสรรพสามิตเพื่อตรวจสอบ เมื่อกรมสรรพสามิตตรวจวิเคราะห์คุณภาพเรียบร้อยแล้วจะส่งผลการตรวจสอบให้สรรพสามิตจังหวัดเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป

กรณีผู้รับอนุญาตส่งตัวอย่างสุราให้หน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ.2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544 ทำการตรวจสอบแล้วส่งผลการวิเคราะห์ให้พิจารณา ให้สรรพสามิตจังหวัดตรวจสอบผลการวิเคราะห์ดังกล่าวให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไวน์ มอก. 2089-2544

ตามข้อ 3.1 ข้อ 3.2 ในรายการที่ 5 ข้อ 4.1-4.4 และข้อ 5.1 ในรายการที่ 1-5 (สิ่งที่ส่งมาด้วย 2)

หากผลการพิจารณาเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ให้สรรพสามิตจังหวัดอนุญาตให้นำสุราแช่ออกจำหน่ายได้ ทั้งนี้ การนำสุราแช่ออกจากสถานที่ทำสุราเพื่อจำหน่าย ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตาม ข้อ 3.2 การขอใบอนุญาตขายสุราฯ ข้อ 3.3 การแจ้งราคาขายฯ และ ข้อ 3.4 การชำระภาษีฯ ในลำดับถัดไป เรียบร้อยแล้ว

3.2 ผู้รับอนุญาตสามารถยื่นขอ ใบอนุญาตขายสุรา ประเภทที่ 2 (ขายส่ง) และใบอนุญาตขายสุรา ประเภทที่ 4 (ขายปลีก) ได้ ณ สำนักงานสรรพสามิตจังหวัด และให้สรรพสามิตจังหวัดดำเนินการออกใบอนุญาต

3.3 เมื่อสรรพสามิตจังหวัดได้รับแบบแจ้งราคาขาย ณ สถานที่ทำสุรา (สิ่งที่ส่งมาด้วย 4) ให้ดำเนินการตรวจสอบการคำนวณค่าภาษีสุราในโครงสร้างราคาให้ถูกต้อง เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วให้สรรพสามิตจังหวัดใช้ราคาดังกล่าวเป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษี ทั้งนี้ ให้ส่งสำเนาแบบแจ้งราคาพร้อมโครงสร้างต้นทุนดังกล่าวให้กรมสรรพสามิต 1 ชุด ด้วย

3.4 เมื่อได้รับชำระภาษีสุรา ภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย และเงินบำรุงกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพแล้ว ให้สรรพสามิตจังหวัดจ่ายแสตมป์สุราให้ผู้ได้รับอนุญาต และจัดเจ้าหน้าที่ไปทำการควบคุมการปิดแสตมป์สุราด้วย

4. การตรวจสอบและควบคุมสถานที่ทำสุรา และการทำบัญชีต่าง ๆ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมสรรพสามิตว่าด้วยการควบคุมการทำสุราฯ พ.ศ. 2507 โดยอนุโลม

ทั้งนี้ ให้สรรพสามิตจังหวัดรายงานผลตามแบบรายงานผู้ยื่นขออนุญาตก่อสร้างสถานที่ทำสุราฯ และการลงนามในสัญญา (สิ่งที่ส่งมาด้วย 3) เป็นประจำทุกเดือน โดยให้รายงานต่อกรมสรรพสามิตภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไปด้วย

นี้ขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วีระชัย ตันติกุล
(นายวีระชัย ตันติกุล)
อธิบดีกรมสรรพสามิต

อธิบดีกรมสรรพสามิต

(นายวีระชัย ตันติกุล)
อธิบดีกรมสรรพสามิต

สำนักบริหารการจัดเก็บภาษี 1

โทร.0-2668-6560-89 ต่อ 2171-3

โทร./ โทรสาร 0-2668-6391

สำหรับเจ้าหน้าที่
เลขที่รับ/.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

คำขออนุญาตก่อสร้างสถานที่ทำสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมือง
และผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี
ตามนโยบายสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน อธิบดีกรมสรรพสามิต สรรพสามิตจังหวัด.....

1. ข้าพเจ้า สหกรณ์ ชื่อ.....
 กลุ่มบุคคลตามกฎหมายวิสาหกิจชุมชน ชื่อ.....
 กลุ่มเกษตรกร ชื่อ.....
 นิติบุคคล ประเภท..... ชื่อ.....

สำนักงานตั้งอยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โดยมี (นาย / นาง / นางสาว)..... เป็นผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน

มีความประสงค์ขออนุญาตสร้างสถานที่ทำ สุราแช่ชนิดสุราผลไม้

สุราแช่พื้นเมือง

สุราแช่อื่นนอกจากเบียร์

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 สถานที่ผลิตสุราเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... ขอทำการก่อสร้างใหม่ มีอาคารสถานที่แล้ว

1.2 ระยะเวลาที่ใช้ก่อสร้างหรือปรับปรุงสถานที่เพื่อทำสุรา.....เดือน / วัน

1.3 งบประมาณการลงทุน.....บาท

(.....)

1.4 จำนวนแรงงานที่ใช้ทำสุรา.....คน

1.5 เครื่องจักรอุปกรณ์การทำสุราขนาด (รวม) แรงม้า

2. ข้าพเจ้า/....

2. ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้มาด้วยแล้ว

2.1 คุณสมบัติผู้ขออนุญาต

2.1.1 สหกรณ์

- สำเนาใบสำคัญรับจดทะเบียนสหกรณ์
 สำเนาข้อบังคับสหกรณ์
 รายชื่อคณะกรรมการของสหกรณ์ รวม คน

2.1.2 กลุ่มบุคคลตามกฎหมายวิสาหกิจชุมชน

- สำเนาหนังสือสำคัญรับรองกลุ่มบุคคลตามกฎหมายวิสาหกิจชุมชน
 สำเนาวัตถุประสงค์กลุ่มบุคคลตามกฎหมายวิสาหกิจชุมชน
 รายชื่อกลุ่มบุคคลธรรมดาตามกฎหมายวิสาหกิจชุมชน รวม คน

2.1.3 กลุ่มเกษตรกร

- สำเนาใบสำคัญรับจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกร
 สำเนาข้อบังคับกลุ่มเกษตรกร
 รายชื่อคณะกรรมการของกลุ่มเกษตรกร รวม คน
 สำเนาทะเบียนบ้านของคณะกรรมการของกลุ่มเกษตรกร รวม ฉบับ

2.1.4 นิติบุคคล

- สำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคล
 สำเนาวัตถุประสงค์นิติบุคคล
 บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น รวม คน
 สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ถือหุ้น รวม ฉบับ

2.2 สถานที่

- แผนผังสังเขปแสดงสถานที่ตั้งสถานที่ทำสุรา อาณาบริเวณและการจัดแบ่งพื้นที่สถานที่ทำสุรา การติดตั้งเครื่องจักรอุปกรณ์การผลิต (ถ้ามี)
 สำเนาหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในพื้นที่ดินที่ตั้งสถานที่ทำสุรา

2.3 กรรมวิธีทำสุรา

- เอกสารแสดงกรรมวิธีการทำสุรา

2.4 อื่น ๆ

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้มีอำนาจลงนามที่ยื่นขออนุญาต
 หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)
 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้รับมอบอำนาจ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความข้างต้นและเอกสารหลักฐานที่แนบเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุญาต

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุญาต

(.....)

ตำแหน่ง.....

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ไวน์

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนด คุณลักษณะที่ต้องการ วัตถุเจือปนอาหาร สารปนเปื้อน เครื่องหมาย และฉลาก และการชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสินของไวน์
- 1.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ ครอบคลุมถึงไวน์ที่ทำหรือนำเข้าเกิน 10 ลูกบาศก์เดซิเมตร (ลิตร) หรือเพื่อประโยชน์ทางการค้า

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 ไวน์ หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแรงแอลกอฮอล์ที่เกิดจากการหมักผลไม้ น้ำผลไม้ หรือผลผลิตเกษตรบางชนิด เช่น ข้าว น้ำผึ้ง แป้ง น้ำตาล เป็นต้น ทั้งนี้อาจเติมแอลกอฮอล์หรือสุราชนิดอื่น เพื่อให้มีแรงแอลกอฮอล์มากขึ้น และอาจปรุงแต่ง สี กลิ่น รส เพิ่มเติมด้วยก็ได้
- 2.2 เทเบิลไวน์ (table wine) หมายถึง ไวน์ที่มีแรงแอลกอฮอล์ตามธรรมชาติที่เกิดจากการหมักไม่ต่ำกว่า 7 ดีกรี และไม่สูงกว่า 15 ดีกรี
- 2.3 สปาร์กลิงไวน์ (sparkling wine) หมายถึง ไวน์ที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่ต่ำกว่า 9 ดีกรี และไม่สูงกว่า 15 ดีกรี และมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิดจากการหมักครั้งที่ 2 ในขวดหรือภาชนะปิดสนิท หรือโดยการเติมก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
- 2.4 เฟอร์ตีไฟด์ไวน์ (fortified wine) หมายถึง ไวน์ที่มีแรงแอลกอฮอล์สูงกว่า 15 ดีกรี แต่ไม่สูงกว่า 23 ดีกรี แรงแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้นได้จากการเติมสุรากลั่นระหว่างหรือหลังการหมัก และส่วนใหญ่จะมีรสหวาน
- 2.5 เฟลเวอर्डไวน์ (flavored wine) หมายถึง ไวน์ที่ได้จากการนำเทเบิลไวน์ หรือสปาร์กลิงไวน์ หรือเฟอร์ตีไฟด์ไวน์ มาปรุงแต่งสีและ/หรือกลิ่นและ/หรือรส และ/หรือกลิ่นรส ให้แตกต่างไปจากการหมักตามธรรมชาติ ทั้งนี้อาจเติมสุรากลั่นด้วยก็ได้ แต่ต้องมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 23 ดีกรี
- 2.6 ดีกรี หมายถึง หน่วยวัดแรงแอลกอฮอล์ ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละโดยปริมาตรของเอทิลแอลกอฮอล์ ที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส
- 2.7 แรงแอลกอฮอล์ หมายถึง ความเข้มข้นของเอทิลแอลกอฮอล์เป็นดีกรี หรือร้อยละโดยปริมาตร
- 2.8 ชื่อไวน์ หมายถึง ชื่อที่ใช้เรียกไวน์ โดยทั่วไปเรียกตามวัตถุดิบและ/หรือกรรมวิธีการผลิต เช่น ไวน์องุ่น ไวน์ผลไม้ หรือระบุชื่อผลไม้ที่ใช้ทำไวน์ เทเบิลไวน์ สปาร์กลิงไวน์
- 2.9 ไวน์องุ่น หมายถึง ไวน์ที่ทำจากผลองุ่นหรือผลิตภัณฑ์จากผลองุ่น
- 2.10 ไวน์ผลไม้ หมายถึง ไวน์ที่ทำจากผลไม้อื่นหรือผลิตภัณฑ์จากผลไม้อื่นนอกจากองุ่น และให้รวมถึงไวน์ผลไม้ที่ผสมกับไวน์องุ่นด้วย

- 2.11 ไวน์จากผลผลิตเกษตรอื่น หมายถึง ไวน์ที่ทำจาก ข้าว น้ำผึ้ง แป้ง น้ำตาล เช่น สาเก อู สาโท กระแช่ น้ำตาลเมา ไวน์น้ำผึ้ง เป็นต้น
- 2.12 ไวน์ผสม หมายถึง ไวน์ที่ได้จากการนำเอาไวน์จากข้อ 2.9 และ/หรือข้อ 2.10 และ/หรือข้อ 2.11 มาผสมกัน และอาจจะผสมกับผลิตผลทางธรรมชาติหรือสารสังเคราะห์ใด ๆ ด้วยก็ได้

3. คุณลักษณะที่ต้องการ

- 3.1 แร่งแอลกอฮอล์
ให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ที่ฉลากโดยมีเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนได้ ± 1 ดีกรี ร้อยละโดยปริมาตร การทดสอบให้ปฏิบัติตาม AOAC (1995) ข้อ 26.1.09 หรือวิธีอื่นที่เทียบเท่า
- 3.2 คุณลักษณะทางเคมี
ต้องเป็นไปตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะทางเคมี
(ข้อ 3.2)

รายการที่	คุณลักษณะ	เกณฑ์กำหนด	วิธีทดสอบ
1	ฟูเซลอลอยล์ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เดซิเมตร ไม่เกิน	2500	AOAC (1995) ข้อ 26.1.28 หรือ ข้อ 26.1.30 (ให้คำนวณ จากผลรวมของไอโซเอมิล แอลกอฮอล์กับไอโซบิวทิล แอลกอฮอล์)
2	เอทิลคาร์บาเมต ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์ เดซิเมตร ไม่เกิน	200	AOAC (1997) ข้อ 28.1.48
3	เอสเทอร์ (คิดเป็นเอทิลแอซีเทต) มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เดซิเมตร ไม่เกิน	1200	AOAC (1995) ข้อ 26.1.24
4	แอลดีไฮด์ (คิดเป็นแอซีทัลดีไฮด์) มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เดซิเมตร ไม่เกิน	160	AOAC (1995) ข้อ 26.1.24
5	เมทิลแอลกอฮอล์ มิลลิกรัมต่อ ลูกบาศก์เดซิเมตร ไม่เกิน	420	AOAC (1995) ข้อ 26.1.36

4. วัตถุเจือปนอาหาร

วัตถุเจือปนอาหารให้ใช้ได้ตามชนิดและปริมาณที่กำหนด ต่อไปนี้

- 4.1 ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ไม่เกิน 300 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เดซิเมตร
การทดสอบให้ปฏิบัติตาม AOAC (1995) ข้อ 27.1.39
- 4.2 กรดซอร์บิกหรือเกลือของกรดนี้คำนวณเป็นกรดซอร์บิก ไม่เกิน 200 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เดซิเมตร
การทดสอบให้ปฏิบัติตาม AOAC (1995) ข้อ 28.2.02
- 4.3 กรดเบนโซอิกหรือเกลือของกรดนี้ คำนวณเป็นกรดเบนโซอิก ไม่เกิน 250 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เดซิเมตร
การทดสอบให้ปฏิบัติตาม AOAC (1995) ข้อ 47.3.03
- 4.4 สารปรุงแต่งสี กลิ่น รส และกลิ่นรส ในปริมาณที่เหมาะสม

5. สารปนเปื้อน

- 5.1 สารปนเปื้อนที่อาจมีอยู่ต้องไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สารปนเปื้อน
(ข้อ 5.1)

รายการที่	สารปนเปื้อน	ปริมาณสูงสุดที่ยอมให้มีได้ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เดซิเมตร	วิธีทดสอบตาม
1	ทองแดง	5	AOAC (1995) ข้อ 26.1.23
2	เหล็ก	15	AOAC (1995) ข้อ 26.1.24
3	ตะกั่ว	0.2	AOAC (1995) ข้อ 9.2.19
4	สารหนู	0.1	AOAC (1995) ข้อ 9.1.01
5	เฟอร์โรไซยาไนด์	ต้องไม่พบ	AOAC (1995) ข้อ 28.1.47

6. การบรรจุ

- 6.1 ให้บรรจุไวน์ในภาชนะบรรจุที่เหมาะสม สะอาด ปิดได้สนิท และไม่ทำปฏิกิริยากับไวน์ที่บรรจุอยู่
- 6.2 ปริมาตรสุทธิของไวน์ในแต่ละภาชนะบรรจุให้มีปริมาตรสุทธิตามระบุไว้ที่ฉลากและยอมให้ต่ำกว่าปริมาณที่แสดง เป็นร้อยละโดยใช้ปริมาตร ดังนี้
 - 6.2.1 ร้อยละ 6 สำหรับปริมาตรไม่เกิน 50 มิลลิลิตร
 - 6.2.2 ร้อยละ 3 สำหรับปริมาตรเกิน 50 มิลลิลิตร แต่ไม่เกิน 500 มิลลิลิตร
 - 6.2.3 ร้อยละ 2 สำหรับปริมาตรเกิน 500 มิลลิลิตร แต่ไม่เกิน 1 ลิตร
 - 6.2.4 ร้อยละ 1 สำหรับปริมาตรเกิน 1 ลิตรขึ้นไป

7. เครื่องหมายและฉลาก

8.1 ที่ภาชนะบรรจุไวน์ทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

- (1) ชื่อผลิตภัณฑ์ตามชื่อไวน์ต่าง ๆ เช่น ไวน์องุ่น เทเบิลไวน์ สปาร์กลิงไวน์
- (2) ชื่อทางการค้า
- (3) แรจแอลกอฮอล์ เป็นดีกรี หรือร้อยละโดยปริมาตร
- (4) ปริมาตรสุทธิ
- (5) คำเตือนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด เช่น การดื่มสุรา ทำให้ความสามารถในการขับขี่ยานพาหนะลดลง
- (6) ชื่อผู้ทำหรือโรงงานที่ทำหรือผู้นำเข้า พร้อมสถานที่ตั้ง
- (7) เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน (ถ้ามี)

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น ยกเว้นข้อ (5) เป็นภาษาไทย

8. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

8.1 การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสินให้เป็นไปตามภาคผนวก ก.

ภาคผนวก ก.

การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- ก.1 รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ไวน์ที่มีชื่อไวน์ ชื่อทางการค้าเดียวกัน ที่ทำจากวัตถุดิบและกรรมวิธีเดียวกัน และมีเครื่องหมายการค้าเดียวกันที่จดทะเบียน (ถ้ามี) ที่ทำหรือซื้อขายหรือส่งมอบในระยะเวลาเดียวกัน
- ก.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้ หรืออาจใช้แผนการชักตัวอย่างอื่นที่เทียบเท่ากันทางวิชาการกับแผนที่กำหนดไว้

ก.2.1 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบแรงแอลกอฮอล์ การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก

- ก.2.1.1 ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน ตามจำนวนที่กำหนดในตารางที่ ก.1 นำตัวอย่างทั้งหมดไปตรวจสอบภาชนะบรรจุ เครื่องหมายและฉลากก่อน แล้วจึงเปิดภาชนะบรรจุออกตรวจสอบแรงแอลกอฮอล์ และปริมาตรสุทธิ

ตารางที่ ก.1 แผนการชักตัวอย่างสำหรับทดสอบแรงแอลกอฮอล์ การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก

(ข้อ ก.2.1)

ขนาดตัวอย่าง หน่วยภาชนะบรรจุ	ขนาดรุ่น หน่วยภาชนะบรรจุ	เลขจำนวนที่ยอมรับ
ไม่เกิน 1 200	3	0
เกิน 1 200	13	1

- ก.2.1.2 จำนวนตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามข้อ 3.1 และข้อ 6.1 ต้องไม่เกินเลขจำนวนที่ยอมรับที่กำหนดในตารางที่ ก.1 และตัวอย่างทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 6.2 และ ข้อ 7. จึงจะถือว่าไวน์รุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ก.2.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบคุณลักษณะทางเคมี วัตถุเจือปนอาหาร และสารปนเปื้อน
- ก.2.2.1 ให้ชักตัวอย่างจากข้อ ก.2.1 ทุกภาชนะบรรจุ ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมชักตัวอย่างมาภาชนะบรรจุละเท่าๆ กัน นำมาผสมกันให้ได้ตัวอย่างรวมไม่น้อยกว่า 2 ลูกบาศก์เดซิเมตร บรรจุในภาชนะบรรจุตัวอย่างที่สะอาด แห้ง แล้วปิดให้สนิท นำไปวิเคราะห์ทันที กรณีที่ชักตัวอย่างไม่พอทดสอบ ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกันเพิ่ม เพื่อให้ได้ตัวอย่างรวมตามที่กำหนด
- ก.2.2.2 ตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 3.2 ข้อ 4. และข้อ 5. จึงจะถือว่าไวน์รุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ก.3 เกณฑ์ตัดสิน
- ตัวอย่างไวน์ต้องเป็นไปตามข้อ ก.2.1.2 และข้อ ก.2.2.2 ทุกข้อ จึงจะถือว่าไวน์รุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้

โครงสร้างต้นทุนการผลิตและราคาขาย ณ โรงงานสุราแบบท้ายแบบแจ้งราคา
(ใช้เฉพาะกับผู้ขออนุญาตทำสุราแช่และผลิตภัณฑ์ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง
วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ.2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544)

ชื่อผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา

ชนิดสุรา..... ชื่อ

แรงแอลกอฮอล์..... ดีกรี ขนาดบรรจุภาชนะ ซี.ซี.

รายการ	ราคา	รวม
1. ต้นทุนวัตถุดิบ		
- ข้าว, ข้าวเหนียว		
- ผลไม้		
- อื่น ๆ (ระบุ)		
-		
-		
-		
2. ค่าแรงงาน		
3. ค่าภาชนะบรรจุ		
4. อื่น ๆ เช่น ค่าน้ำ, ค่าไฟ ฯลฯ		
5. กำไร		
6. รวม (1+2+3+4+5)		
7. ภาษี		
- ภาษีสราตามมูลค่า/ตามปริมาณ		
- ภาษีท้องถิ่น (10% ของภาษีสรา)		
8. ราคาขาย ณ โรงงานที่ใช้เป็นมูลค่าในการคำนวณภาษี		

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า รายละเอียดและราคาสุราที่ได้แจ้งไว้ข้างบนนี้ครบถ้วนและถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ทุกประการ

ลงชื่อ ผู้ได้รับใบอนุญาต

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

รายละเอียดอุปกรณ์การผลิตไวน์แบบครัวเรือน

(กำลังการผลิต สามารถผลิตได้ตั้งแต่ 100 ลิตร ต่อเดือน ขึ้นกับจำนวนอุปกรณ์ขวดหมักและบ่ม และขนาดสถานที่ผลิต)

<u>อุปกรณ์/วัสดุ</u>	<u>รายละเอียด</u>	<u>ราคาต่อหน่วย (บาท)</u>
1. ขวดแก้วขนาด20ลิตร หรือขวดพลาสติกพร้อม อุปกรณ์ดักแก๊ส	เพื่อหมักและบ่มไวน์มีฝาปิดมิดชิด (จำนวนขวดขึ้นกับกำลังการผลิตที่ ต้องการ)	1,500
2. โต๊ะสแตนเลสและอุปกรณ์ ในการเตรียมวัตถุดิบ	เพื่อใช้เตรียมวัตถุดิบ เช่น มีด กระดาษ เชียง หม้อสแตนเลส เครื่องคั้นน้ำผลไม้ กระชอนสำหรับกรองกากหมาก ฝากรอง อย่างหนาสำหรับกรองตะกอนละเอียด สายยางเพื่อใช้ทำกาลักน้ำ (siphon)	- ¹
3. เชื้อยีสต์บริสุทธิ์ใน การผลิตไวน์	เป็นแบบผงแห้ง เนื่องจากสะดวกในการใช้ งานและการเก็บรักษา	- ¹
4. เทอร์โมมิเตอร์	สำหรับวัดอุณหภูมิในการฆ่าเชื้อ	600-800
5. Refractometer	สำหรับวัดปริมาณของแข็งที่ละลายได้ (Total Soluble Solid) เช่นปริมาณน้ำตาล ที่ต้องเติม เพื่อให้คุณภาพผลิตภัณฑ์คงที่ ทุกครั้งที่การผลิต	6,500 ขึ้นไป
6. pH meter	วัดค่าความเป็นกรด-ด่างแบบพกพา	3,800 ขึ้นไป
7. สารเคมี (หากจำเป็น)	ได้แก่ กรดซิดริกเพื่อใช้ปรับค่าความเป็น กรด-ด่าง, โปแตสเซียมเมตาไบซัลไฟต์เพื่อ ฆ่าเชื้อก่อนใส่หัวเชื้อและเพื่อหยุดการหมัก	- ¹
8. บรรจุก้นท์	ได้แก่ ขวดแก้ว ฝา หรือ จุกคออร์ก	
9. เครื่องปิดจุกคออร์ก (หากจำเป็น)	เพื่อปิดจุกคออร์ก	8,000 ขึ้นไป
10. เครื่องชั่งไฟฟ้า 2 ตำแหน่ง (หากจำเป็น)	ในการชั่งสารเคมี	40,000 ขึ้นไป
	รวมราคาอุปกรณ์/ วัสดุ	60,400 ขึ้นไป

- หมายเหตุ
- ก- ราคาขึ้นอยู่กับขนาดอุปกรณ์ที่ต้องการ
 - ข- มีจำหน่ายที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในรูปของ
 - ค- ราคาขึ้นอยู่กับปริมาณการจำหน่ายของแต่ละบริษัท

รายละเอียดอุปกรณ์ (ระดับอุตสาหกรรมขนาดเล็ก-กลาง)

(กำลังการผลิต สามารถผลิตได้ตั้งแต่ 1,000 ลิตรขึ้นไป ต่อเดือน ขึ้นกับจำนวนอุปกรณ์ถังหมักและบ่ม และขนาดสถานที่ผลิต)

<u>อุปกรณ์/วัสดุ</u>	<u>รายละเอียด</u>	<u>ราคาต่อหน่วย (บาท)</u>
1. โรงเรือนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ดีในการผลิต (Good Manufacturing Practice:GMP)	เช่น โรงเรือนปิดมิดชิด, พื้น ผนัง ทำจากวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่เป็นแหล่งสะสมเชื้อจุลินทรีย์, พื้น ลาดเอียงเพื่อไม่ให้น้ำขัง, มีทางระบาย น้ำ, มีอ่างล้างมือ, อุปกรณ์ดับเพลิง, ห้องสุขาอยู่แยกต่างจากอาคารผลิต, ทางเดินการผลิตเป็นทิศทางเดียวเพื่อ ไม่ให้เกิดการปนเปื้อนข้าม ขนาดประมาณ 15x20 เมตร	*a
2. ห้องเย็นเก็บวัตถุดิบ อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส	เพื่อใช้เก็บรักษาวัตถุดิบที่ไม่สามารถ ผลิตได้ทันใน 1 วัน	*b
3. ห้องเก็บบรรจุภัณฑ์	เช่น ขวดแก้ว ฝา/ จุกคอรัก ฉลาก กล่อง	*c
4. ห้องเก็บผลิตภัณฑ์	เพื่อเก็บผลิตภัณฑ์ระหว่างรอการขนส่ง จากโรงงานเพื่อจำหน่าย	*d
5. โต๊ะสเตนเลสและอุปกรณ์ ในการเตรียมวัตถุดิบ รวมถึง อ่างล้างทำความสะอาดวัตถุดิบ	เพื่อใช้ในการเตรียมน้ำผลไม้เพื่อการ หมัก	*e
6. ถังสเตนเลสเกรด 316 ขนาด 500 ลิตร 2 ถัง	เป็นถังแบบควบคุมอุณหภูมิเพื่อใช้ หมัก	200,000-300,000
7. ถังสเตนเลสเกรด 316 ขนาด 1000 ลิตร 3 ถัง	เป็นถังแบบควบคุมอุณหภูมิเพื่อใช้ บ่ม	600,000-700,000
8. ชุดอุปกรณ์ทำความสะอาด ระบบ Cleaning In Place (CIP)	เพื่อทำความสะอาดถังหมักและบ่ม รวมถึงระบบท่อ	*f
9. ชุดกรองไวน์ด้วยเยื่อ เลือกผ่าน (Membrane filtration)	เพื่อกรองไวน์ให้ใสและเป็นการกำจัดเชื้อ โดยไม่ใช้ความร้อน เป็นขนาดไส้กรอง 10 นิ้ว ดังรายละเอียดที่แนบในภาคผนวก	300,000

<u>อุปกรณ์/วัสดุ</u>	<u>รายละเอียด</u>	<u>ราคาต่อหน่วย (บาท)</u>
10.ชุดบรรจุแบบกึ่งอัตโนมัติ 2 หัว	อัตราการบรรจุ 10-12 ขวดต่อนาที	300,000-400,000
11.ชุดปิดจุกคอริกแบบกึ่ง อัตโนมัติ	เพื่อใช้ปิดจุกคอริก	100,000-200,000
12.ตู้เย็น	เพื่อเก็บเชื้อจุลินทรีย์	30,000
13.ตู้อบลมร้อน	เพื่ออบชิ้นส่วนอุปกรณ์ห้อง ควบคุมคุณภาพ	50,000-100,000
14.ตู้เขี่ยเชื้อ Laminar flow แสง UV	เพื่อเขี่ยเชื้อ	110,000
15.เชื้อยีสต์บริสุทธิ์	ใช้ในการผลิตไวน์	*g
16.หม้อนิ่งความดันไอน้ำ ระบบไฟฟ้า	เพื่อใช้เตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อ และฆ่าเชื้อได้กรองก่อนใช้งาน	30,000- 100,000
17.Refractometer	เพื่อวัดปริมาณของแข็งที่ละลายได้ ช่วง 0-32 Brix	6,500 ขึ้นไป
18.pH meter แบบตั้งโต๊ะ	เพื่อวัดค่าความเป็นกรด-ด่าง	15,000 ขึ้นไป
19.เครื่องชั่งไฟฟ้า 2 ตำแหน่ง	เพื่อใช้ชั่งสารเคมีและอาหารเลี้ยง เชื้อจุลินทรีย์	40,000 ขึ้นไป
20.เครื่องวัดปริมาณ แอลกอฮอล์โดยเทียบ จุดเดือด (Ebulliometer)	เพื่อวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในผลิตภัณฑ์	30,000-50,000
21.สารเคมีต่างๆ	เช่น แอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาด, โปแตสเซียมเมตาไบซัลไฟต์ (KMS), กรดซิตริก (Citric acid), กรดซอร์บิก (Sorbic acid), ผงคลอรีน, สารเคมีในการ ล้างทำความสะอาดระบบ	*h
22.อุปกรณ์อื่นๆ	เช่น หลอดแก้วเลี้ยงเชื้อ, อาหารเลี้ยงเชื้อ, ตะเกียงแอลกอฮอล์, ลวดเขี่ยเชื้อ	*i
23.บรรจุภัณฑ์	ได้แก่ ขวดแก้ว จุกคอริก ก่อง ฉลาก	*j
	รวมราคาอุปกรณ์/วัสดุ	5,000,000 ขึ้นไป

หมายเหตุ

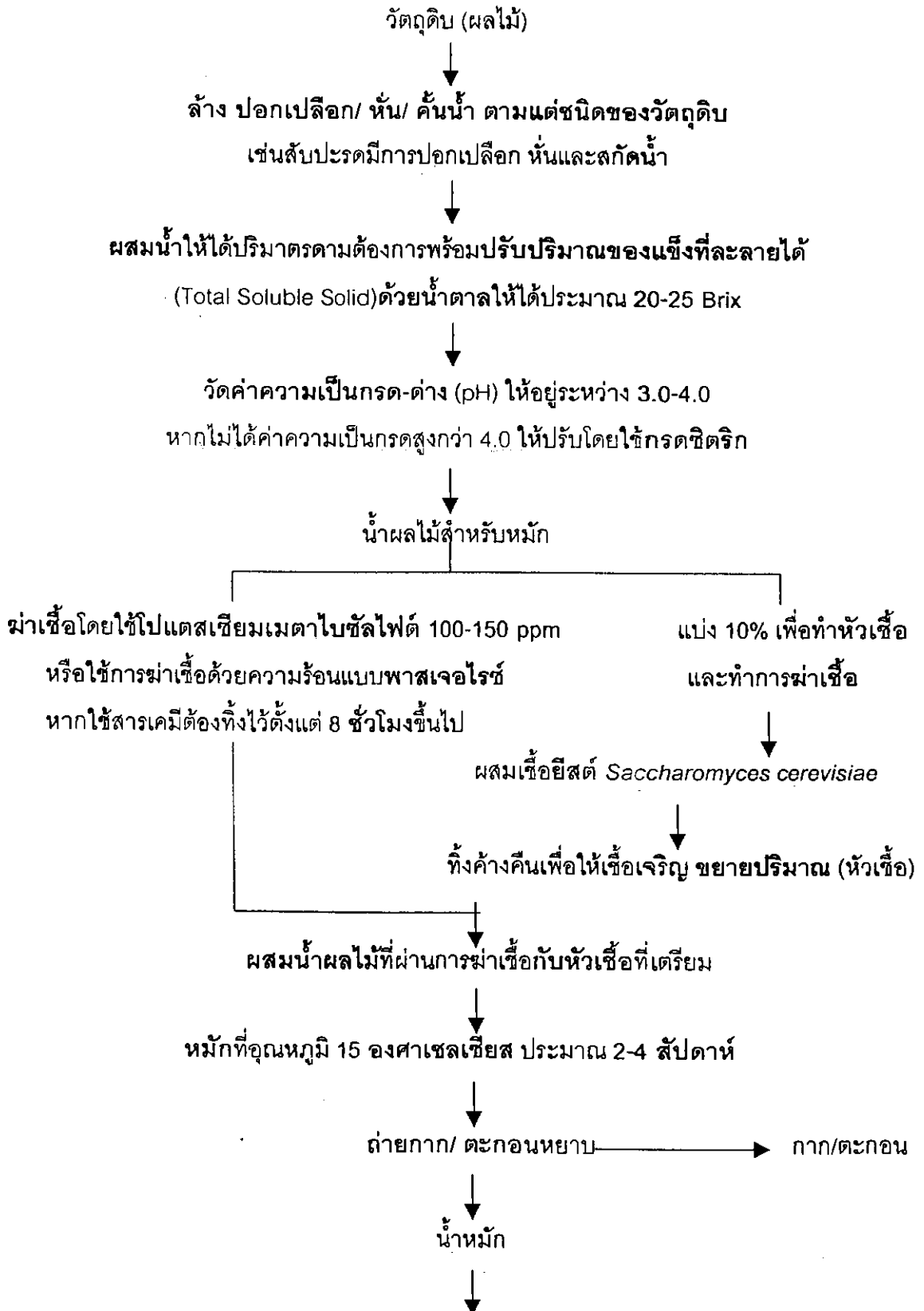
*a-f ราคาขึ้นกับขนาดที่ต้องการใช้งาน

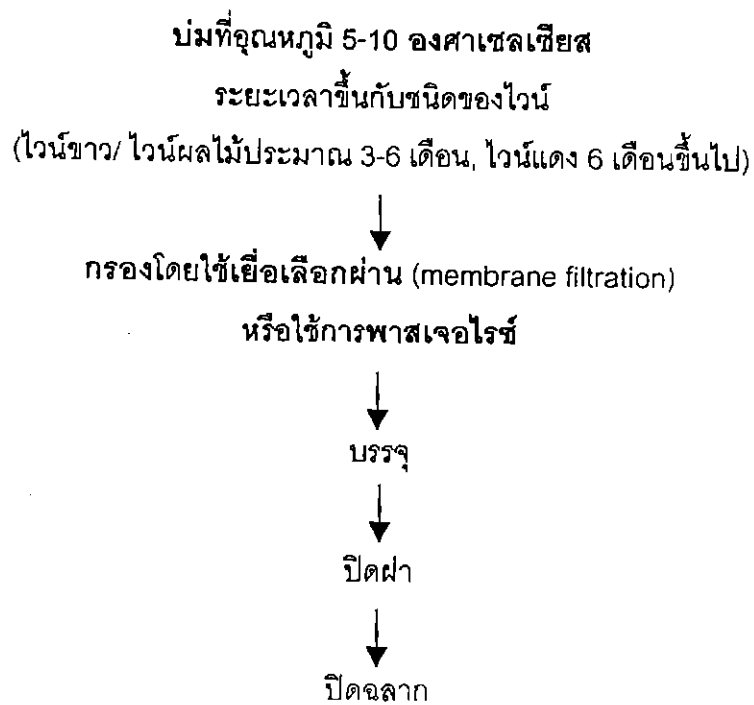
*g ระดับโรงงานอุตสาหกรรมควรใช้ยี่ห้อที่ดีที่สุด ซึ่งหาซื้อได้ที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

*h-j ราคาขึ้นกับแหล่งซื้อ

1. หากวัตถุดิบเป็นข้าวจะต้องมีห้องเตรียมวัตถุดิบสำหรับเชื้อรา หรือสามารถใช้เอนไซม์แทนการใช้เชื้อรา, ถังหมักเพื่อย่อยแบ่งเป็นน้ำตาล เพิ่มเติม
2. หากต้องการใช้ไอน้ำสำหรับระบบการฆ่าเชื้อจะต้องมี Boiler
3. ถังสำหรับการหมักและบ่มต้องเป็นแบบควบคุมอุณหภูมิ ซึ่งต้องมีระบบทำความเย็น

ขั้นตอนการผลิตไวน์จากผลไม้

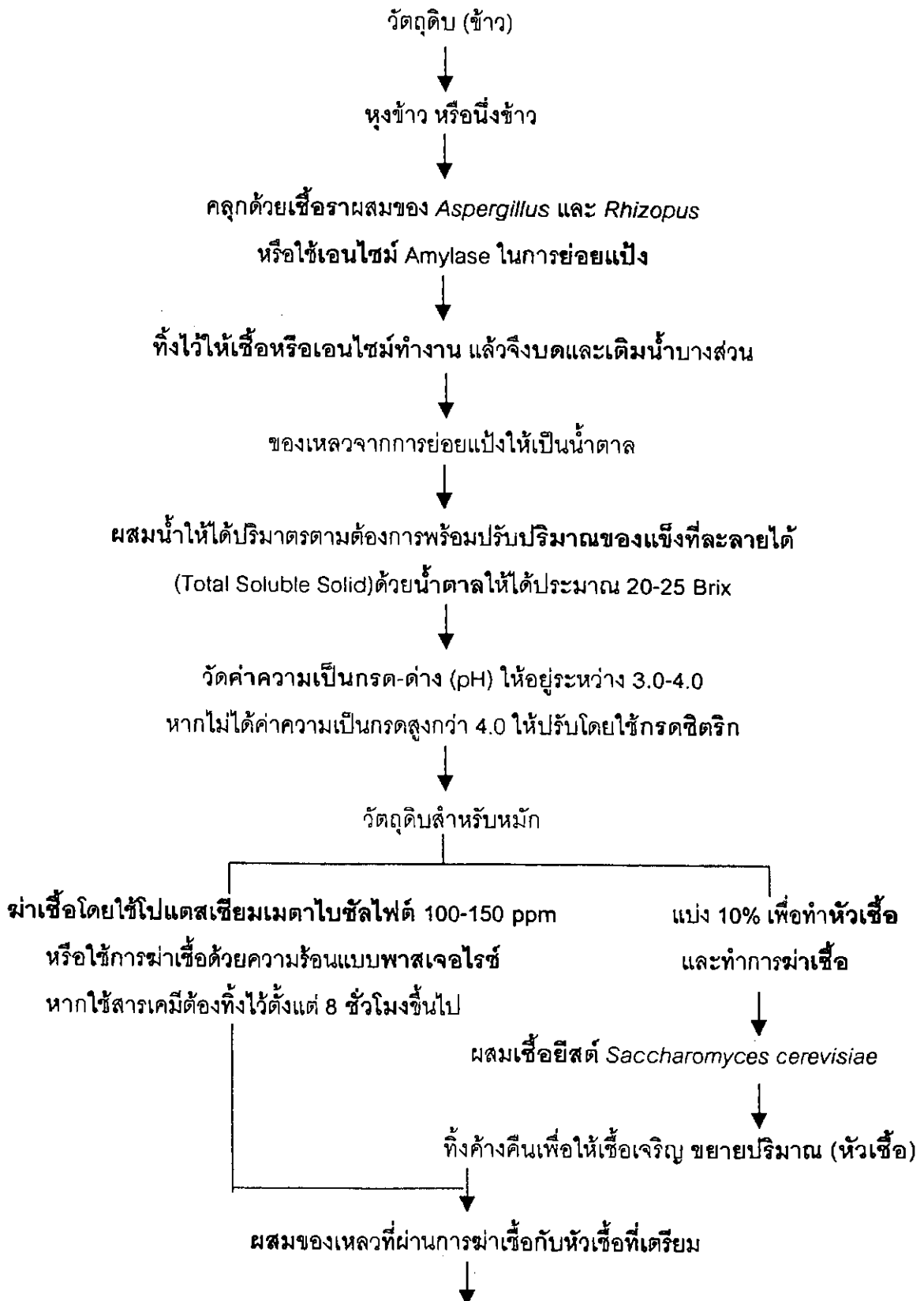

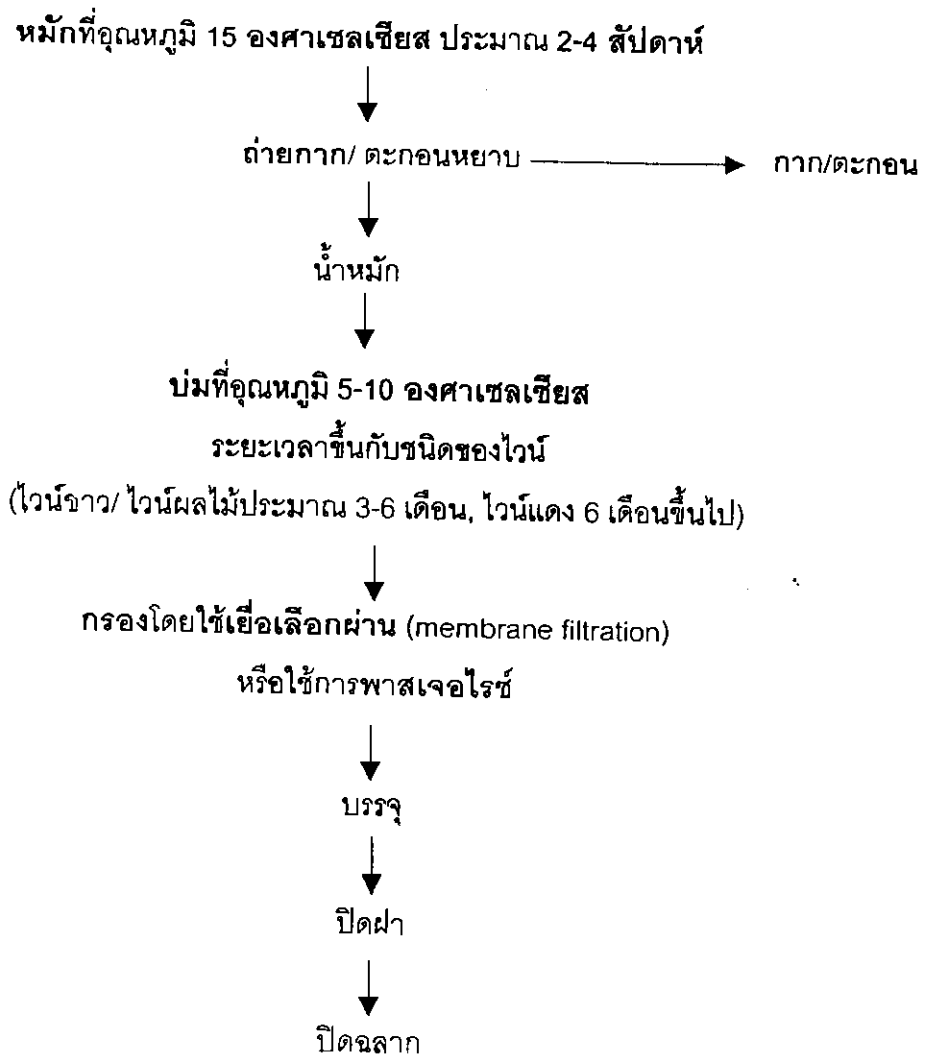

หมายเหตุ

1. หากเป็นระดับครัวเรือนสามารถใช้การฆ่าเชื้อด้วยความร้อน (พาสเจอร์ไรเซชัน) แทนการใช้โปแตสเซียมเมตาไบซัลไฟด์
2. ระดับครัวเรือนสามารถหมักและบ่มที่อุณหภูมิห้องปกติได้ เพราะวิธีการผลิตไวน์ที่ใช้อยู่ปัจจุบันใช้ต้นแบบจากการผลิตไวน์องุ่น

ขั้นตอนการผลิตไวน์จากข้าว

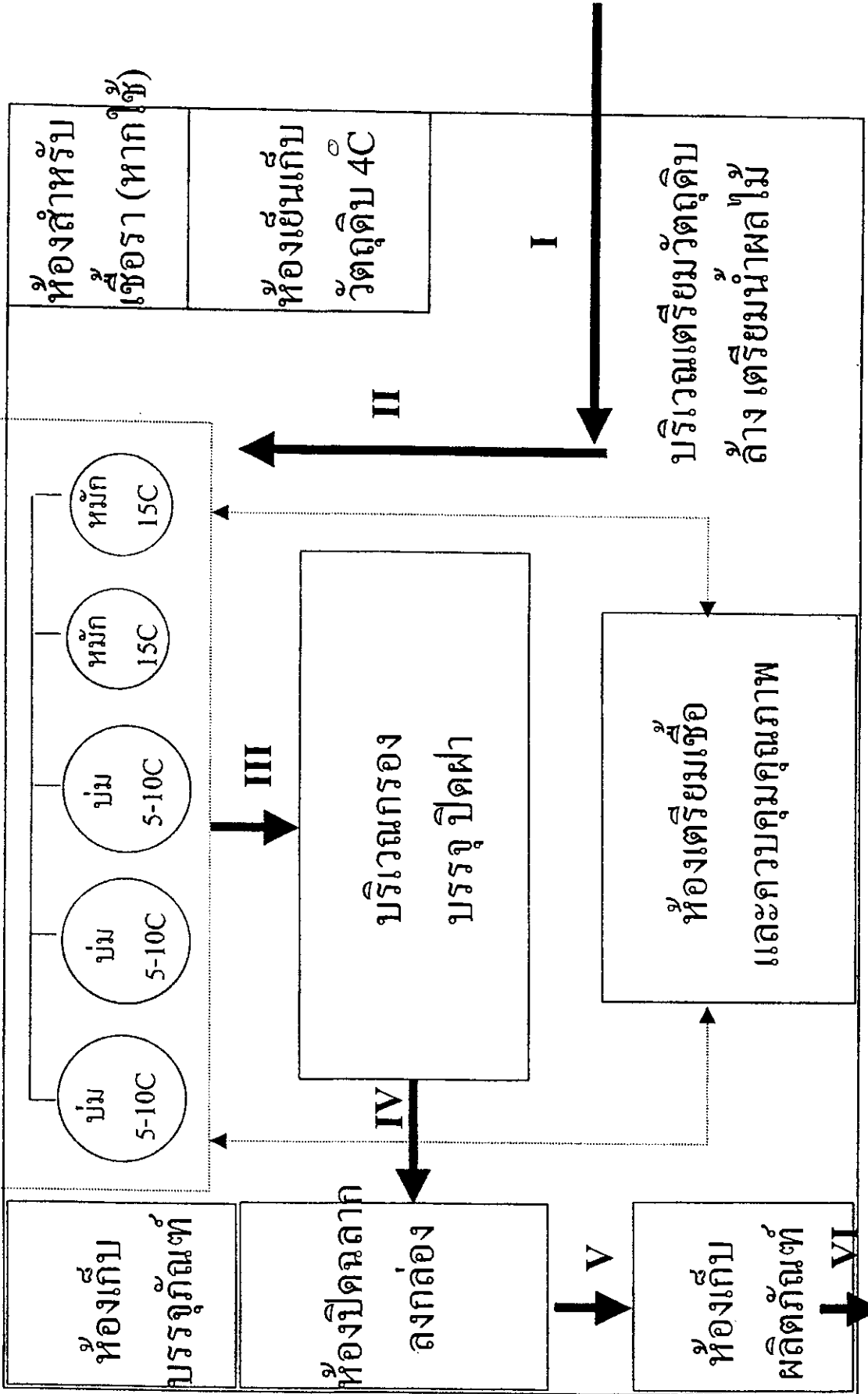

หมายเหตุ ปกติการหมักเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากข้าวจะได้ผลิตภัณฑ์สาเก หรือสาโท โดยผลิตจากลูกแป้งสุรา ซึ่งจะไม่มีการปรับน้ำตาลหรือความเป็นค่าความเป็นกรด ปริมาณแอลกอฮอล์ที่ได้จะไม่สูงเท่าไวน์ แผนภูมิการผลิตสาเกโดยคร่าวตามรายละเอียดเพิ่มเติมดังแนบ (<http://www.hakusan.com/sakeproc.html>)

รายชื่อบริษัทที่จำหน่าย membrane กรองไวน์

- บริษัททว้นท์คอร์ปอเรชั่น จำกัด จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของ Pall ประเทศสหรัฐอเมริกา
เบอร์โทรศัพท์ 02-3924692, 7149088 ต่อ 454
โทรสาร 02-3811832
- บริษัทรีเนาวน์เทคนิคอล (ในเครือบริษัทไซแอนติฟิคโปรดิวซ์ จำกัด) จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของ
Sartorius ประเทศเยอรมันนี
เบอร์โทรศัพท์ 02-3326215, 3327960-4, 3330274-7
โทรสาร 02-3318809, 3326216
- บริษัทฮอสคอน จำกัด จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของ Millipore ประเทศสหรัฐอเมริกา
เบอร์โทรศัพท์ 02-2463175, 6429407, 6402218-21
โทรสาร 02-2463546
- บริษัทฮูลตราฟิลเตอร์ จำกัด จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของ Ultrafilter ประเทศเยอรมันนี
เบอร์โทรศัพท์ 02-9657888
โทรสาร 02-9655661

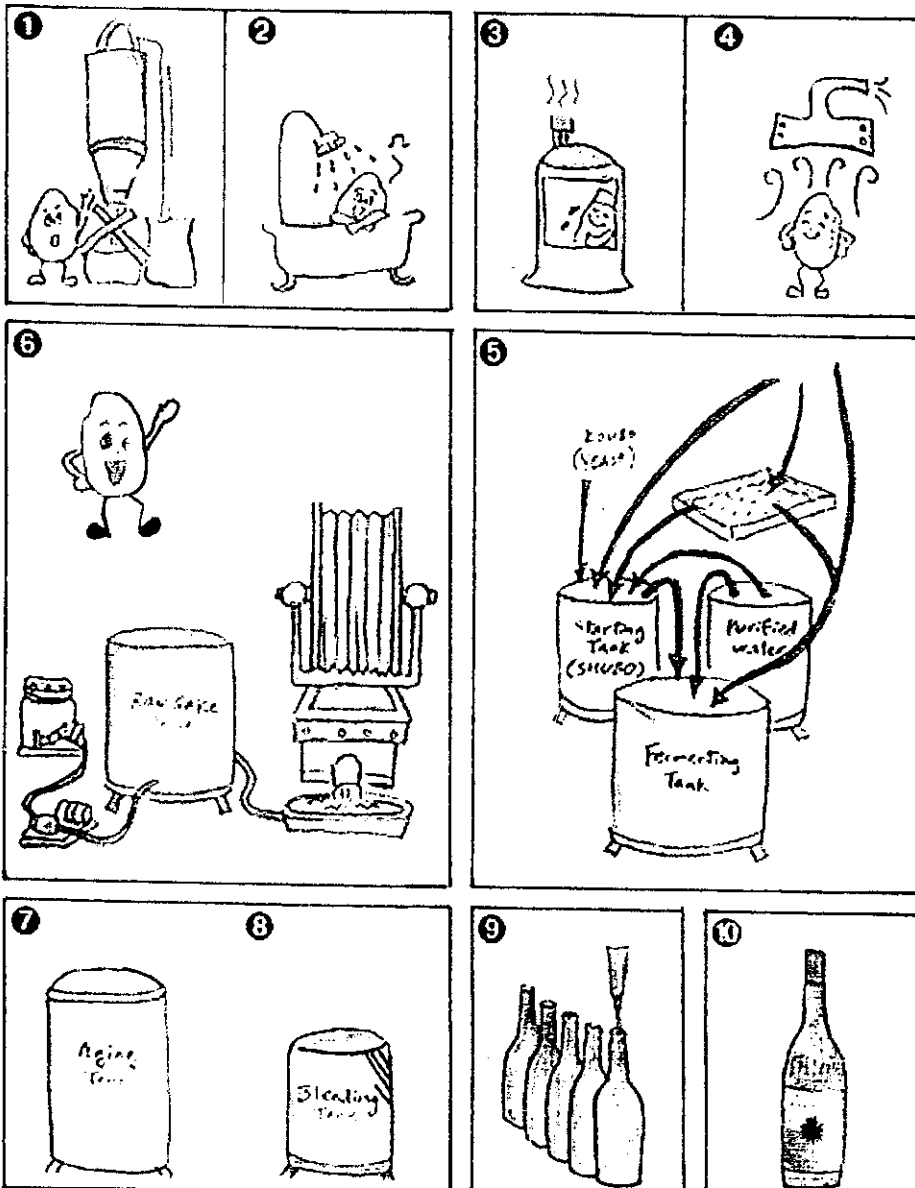
Layout โรงงานผลิตไวน์

จำหน่าย

the SAKE PROCESS

- ❶ Polishing
- ❷ Washing & Steeping
- ❸ Steaming (JOHMAI)
- ❹ Cooling
- ❺ Koji Process
- ❻ Squeezing (JOHSHO)
- ❼ Filtration & Pasteurization (HIIRE)
- ❽ Blending Tank
- ❾ Bottling
- ❿ Final Hakusan Product

natural process • hakusan sake contains no preservatives or sulfites

[what's new](#) · [tasting room](#) · [hakusan story](#) · [sake process](#)
[hakusan sake](#) · [find hakusan](#) · [distributors](#) · [directions](#) ·
[cookbook](#)
[sake cocktails](#) · [hakusan gifts](#) · [faq / guestbook](#)
[home](#)

